

NOVINY SO STAR

Časopis Strednej odbornej školy technológií a remesiel

Editoriál

Milí čitatelia,

práve prežívate čas študentský, kedy aj napriek vášmu častému nezáujmu o štúdium sa snažíte zo seba tvoriť vzdelanejších ľudí, ktorí raz možno budú meniť svet. To je predsa to, na čom záleží - aspoň kúskom ovplyvniť svet okolo nás.

A práve preto sa zrodil aj náš nový časopis Noviny SO Štar, ktorý, dovoľím si povedať, rozvíri stojace vody vášho študijného života. Za posledné týždne sme sa spolu s ostatnými redaktormi snažili vytvárať, hľadať a pracovať na čo najlepšom obsahu. Časopis možno bude mať niekoľko chýb, no snaží sa priniesť mnoho nových informácií zaujímavým spôsobom a možno vás bude motivovať ku krajším činom, lepším dňom. Povzbudí a obohatí vás – čitateľov.

Aktuálne číslo sa venuje samozrejme životu školy, predovšetkým teda úspechom našich žiakov. Zaujímavou obsahovou náplňou časopisu je interview s pánom riaditeľom a zaujímavý rozhovor s našim spolužiakom, ktorý má neobyčajné hobby a to historický šerm. Zaoberáme sa aj s vážnejšími témami. Ako napríklad 100. výročie vzniku Československa, AIDS a prevencia proti tejto zákernej chorobe. V rubrikách Prišli sme, videli sme a Úspechy a podujatia SO Štar vám priblížime naše zaujímavé školské exkurzie a akcie. Ďalšou našou rubrikou je Téma na dnes, kde si z rôznych uhlov posvietime na očakávaného Mikuláša a Vianoce. Spoznáme aj našich susedov, konkrétne Rakúsko. Naši redaktori vedecko-technického oddelenia vám pripravili

zaujímavé články zo sveta stavebníctva, strojárstva, ekonómie a IT techniky. Nezabudli sme ani na horúce novinky svetovej kinematografie. Na Slovensku nielen po slovensky je názov nášho cudzojazyčného okienka so zaujímavými informáciami. No a o slovo sa hlási aj naša žiacka školská rada.

Na záver sa chcem poďakovať tým, ktorí do časopisu prispeli. Verím, že prvé číslo nášho školského časopisu bude pre vás prínosom a poskytne vám kus nového pohľadu na svet. Samozrejme, stále očakávame vaše podnety, ako vylepšiť náš časopis a urobiť ho príjemnejším vám – čitateľom.

Ďakujem!

P.S.

Dovoľte, aby som sa na vás, žiakov, obrátil s ponukou, možno prosbou. Čím viac odlišností je medzi nami, tým väčší záber záujmu vo vás môžu vzbudiť články tohto časopisu. Verím teda, že sa nájdu nádejní redaktori, umelci, fantasti, ktorí vidia svet inak. Každý článok od vás bude pre nás redaktorov a pre vás čitateľov určite obohacujúci.

Autor: Mgr.Csóka

Obsah

1. Editoriál.....	2
2. Na slovíčko.....	3
3. Aktivity školy.....	4
4. Voľnočasové centrum pre našich žiakov.....	7
5. Welcome DAY.....	9
6. Banské múzeum.....	11
7. Múzeum holokaustu.....	13
8. Múzeum obchodu.....	14
9. Legenda o Mikulášovi.....	15
10. O Mikulášovi trochu inak.....	16
11. Čarovné Vianoce.....	17
12. Ako trávia Vianoce v iných štátoch a Tichá noc.....	18
13. Mladý milionár.....	21
14. Finančná gramotnosť.....	23
15. Lingvafest.....	25
16. 50 vecí, ktoré ste o ČSR nevedeli.....	27
17. AIDS.....	30
18. Bohemian Rhapsody.....	33
19. Akí sme	35
20. Novinky zo strojárstva.....	37
21. Novinky v stavebníctve.....	38
22. Novinky z IT techniky.....	40
23. Olympiáda z anglického jazyka.....	41
24. Halloween-vyrezávanie tekvičiek.....	42
25. Šerm.....	43
26. Stretni svet – Rakúsko.....	45
27. Kin-ball.....	47
28. Na Slovensku aj po anglicky.....	49
29. Smejoviny.....	51
30. Redakčná rada.....	52

... s pánom riaditeľom

V úvodnom čísle školského časopisu vám prinášame zaujímavý rozhovor s dlhoročným riaditeľom našej Strednej odbornej školy technológií a remesiel s pánom Ing. Ľubomírom Kovalom.

Bol váš detský sen stať sa učiteľom? Ak nie, čo vás k tomu doviedlo?

Nie. Stále sa považujem za najmenšieho učiteľa v škole. Preto som sa stal riaditeľom a tento priestor nechávam kompetentnejším.

Čo sa zmenilo vo vašom živote, keď ste sa stali riaditeľom školy?

V úvode nič. Zmenil som kanceláriu. Postupne som objavoval možnosti a povinnosti, ktoré táto funkcia prináša. Dnes môžem povedať, že môjmu nástupcovi nezávidím.

Aké sú podľa vás pozitívne a negatívne stránky SOŠ TaR?

Podľa mňa, súčasnou najpozitívnejšou stránkou školy sú „tulli“ vaky, negatívnu stránkou, že ich je málo a prestávky sú neprimerane krátke. Zabudol som, pozitívne sú aj potvrdenia o návšteve školy.

Ako si spomínate na študentské časy a v čom sa odlišujú od tých našich?

Bolo to iné. Dá sa porovnať mobil s telefónnou búdkou? Ťažko. Väčšina z vás si telefónnu búdku ani nevie predstaviť. Prežil som v škole i mimo nej krásne chvíle a prajem ich aj vám.

Máte nejaký vtipný zážitok zo školských lavíc, na ktorý nikdy nezabudnete?

Bolo ich veľa, ale bolo to veľmi dávno. Pamätám si tie, ktoré To čo nás zabávalo, bolo väčšinou spojené s drobným porušovaním školského poriadku. Na to myslím vždy ako riaditeľ pri stretnutiach výchovnej komisie. Ale mal som šťastie na spolužiakov, triedneho učiteľa, ktorý vysvetľoval technológiu tak, že sme sa smiali celú vyučovaciu hodinu.

Ktorý predmet v škole bol váš obľúbený a ktorý ste nemali radi?

Telocvik a matematika. Šport mám rád a matematiku sa netreba učiť, stačí ju pochopiť. Nemal som a nemám rád predmety, pri ktorých neviem, prečo sa mám s nimi zaoberať.

Keby ste neboli učiteľom, aké povolanie by ste chceli robiť?

Dnes je pestrá ponuka možností. Ak by som si mohol vybrať, tak určite niečo, kde by som mohol aspoň z časti realizovať svoje myšlienky. Rozhodne nie dobre platenú pásovú výrobu. Vraví sa, že dôchodcom je dobre, nemusia pracovať a dostávajú peniaze.

Chceli by ste byť v dnešnej dobe radšej žiakom alebo učiteľom?

Ani jedno, ani druhé. Na žiaka mám už málo vlasov a učiteľa to majú dnes ťažké. Možno nevieme, možno nechceme im dať najavo ako sú pre nás dôležití.

Čomu sa venujete vo voľnom čase najradšej?

Voľný čas je vzácna vec. Rád poznávam Slovensko pešo alebo na bicykli (elektro). Mám kamarátov, ktorí takmer vždy zabúdlia. Takže vo voľnom čase hľadám správnu cestu.

Ďakujeme za rozhovor a želáme Vám všetko dobré do budúcnosti.

Autor: Mgr. Csóka

Školenie firmy ARDEX

Dnes sa na našej škole konalo školenie firmy **ARDEX** pod vedením p. Hudeca, ktorého sa zúčastnili naši žiaci a členovia Cechu maliarov Slovenska spolu s p. Bolíkom.

Školenie bolo zamerané na predvádzanie novodobých materiálov, techník a postupov, ale aj na sadrové stierky, betónové omietky a stierky. V rámci školenia firma predstavila aj úplnú **NOVINKU** na trhu a to interiérovú snehobielu *farbu **Albapura** od **Chemolaku** a jej nanášanie maliarskou štetkou, valcom a striekaním.

Firme **Ardex** tým ďakujeme a tešíme sa na ďalšiu spoluprácu.

ENGIE ECO ŠKOLY

Naša škola sa zapojila do environmentálneho projektu **ENGIE ECO ŠKOLY**. Do tohto úžasného projektu so spoločnosťou **ENGIE Services a.s.** boli zapojení žiaci III. ročníka študijného odboru technik energetických zariadení budov.

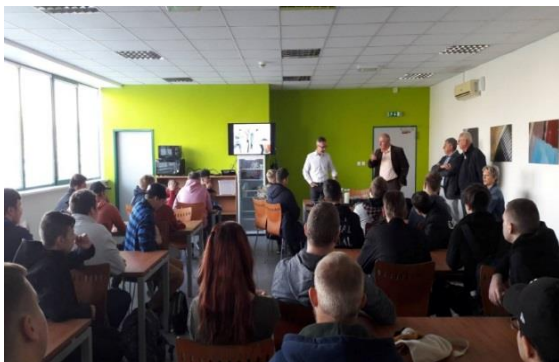
Naša spolupráca sa realizovala odbornou interaktívnou prednáškou, ktorá nám priblížila svet energií, ich význam a budúcnosť. Následne sme navštívili štiepnu kotoľňu, kde sme si mohli názorne prezrieť technológiu na výrobu tepla. So zamestnancami spoločnosti sme v areáli školy vysadili niekoľko stromov a skrášlili tak naše školské prostredie.

Projekt nám priniesol veľa odborných informácií a zamyslení sa nad životným prostredím.

ENGIE

ODBORNÁ PREDNÁŠKA FIRMY ENGIE A NÁVŠTEVA KOTOLNE VO VRAKUNI

Počas vyučovacieho dňa v utorok 16. 10. 2018 boli na našej škole zástupcovia firmy **ENGIE**, aby odprezentovali žiakom triedy **III.MPT** tému vykurovania pomocou drevných štiepok a biomasy.

Po prednáške sa žiaci presunuli do Vrakune, kde mali možnosť nahliadnuť, ako pracuje kotolňa na drevné štiepky.

Spolupráca s firmou **ENGIE** bude pokračovať aj v budúcom týždni, kedy spoločne s triedou **III.MPT** sa budú vysádzať stromčeky v areáli našej školy. Záleží nám na odbornom vzdelávaní našich žiakov a na rozvoji **environmentálnej výchovy**.

Spolupráca našej školy s firmami má pre žiakov veľký význam, pretože touto formou sa učia komunikovať so zamestnancami a dostávajú nové informácie, ktoré neskôr zúročia vo svoj prospech pri uchádzaní sa o zamestnanie.

EXKURZIA VO FIRME ICS V NITRE

Za krásneho slnečného počasia sme sa v piatok 12. októbra 2018 vybrali na exkurziu do **Nitry**, kde v spolupráci s firmou **MURAT** sme navštívili spoločnosť **ICS (Industrial cables Slovakia)**.

Firma ICS je špecialistom na výrobu **vysoko kvalitných priemyselných káblov** ako aj v automatizačnej technike. Po krátkej prednáške, ktorú nám predniesol konateľ spoločnosti **Ing. Štefan Kňaško**, sme mali možnosť prejsť spoločne so zamestnancami celou výrobnou halou, aby sme videli, ako sa vyrábajú silnoprúdové káble. Je lepšie raz vidieť, ako stokrát počuť, a to platilo aj v tomto prípade.

Žiaci mali plno zvedavých otázok a dozvedeli sa množstvo potrebných informácií pre ich ďalší rozvoj. Sme radi, že nám firma **ICS** umožnila nahliadnuť do ich výroby a my veríme, že v budúcnosti sa naši absolventi budú uchádzať o zamestnanie v tejto zaujímavej profesii, v ktorej neexistuje stereotyp.

ZDRAVÁ ŠKOLA V AKCII

„Zdravá škola“, ktorá pravidelne organizuje „Zdravé akcie“ sa prvýkrát prihlásila cez školský rozhlas **13. septembra 2018.**

Všetkých sme privítali v novom školskom roku, ktorý je pred nami. Osobitne žiakov I. ročníkov, ktorí prišli medzi nás, aby získali stredoškolské vzdelanie a venovali sa v budúcnosti svojmu odboru, ktorý si zvolili.

Na privítanie sme zvolili akciu, **SVETOVÝ DEŇ ČOKOLÁDY!**

Dobré, že?

Medzinárodný deň čokolády je oslavou najpopulárnejšej sladkosti na svete – čokolády. Čokoláda je okamžitým zdrojom energie pre telo i dušu, pomáha odstraňovať napätie a stres a zároveň vyvoláva v človeku príjemné pocity a pokiaľ.

Čokoládu si spájame s pocitmi šťastia, potešením a uvoľnením. **Železo** v čokoláde dopravuje **kyslík do mozgu**, čo podporuje duševnú aktivitu a vylučovanie endorfínov. Jedna tabuľka čokolády dodáva človeku celodennú dávku horčička.

Žiakom určite padlo vhod, trochu si osladiť pobyt v škole.

A na budúce – niečo dobré pripravíme!

11. októbra **Zdravá škola** pripravila pre žiakov akciu pod názvom:

„Pre všetkých, čo tu máme, zdravé jablká ponúkame!“

A ponúkli sme. Nie všetci si prišli zobrať do nášho kútika zdravej školy, ktorý je už tradične pri zborovni, preto museli naše žiačky rozdávať jabĺčka aj v triedach. No čo už! Aj tam chutili tým, ktorí poznajú zdravie v jablkách.

Veď jablko je už po stáročia liekom (skoro) na všetko. Už aj naše staré mamy vedeli, že keď sa objaví nejaká choroba pomôže – jablko a jeho vitamíny.

Že vraj stačí zjesť každý deň aspoň jedno jablko a zdravie nám bude slúžiť lepšie a hlavne dlhšie..

Autori:
Ing.Zahradníková,
Ing.Kováčová,
Ing.Mikušková

OTVORILI SME VOĽNOČASOVÉ CENTRUM

Relax aj na škole? A prečo nie?

SOŠ technológií a remesiel počas minulého týždňa, pri príležitosti konajúceho sa **Welcome DAY** 13. novembra 2018, slávnostne otvorila naše nové voľnočasové centrum. Čo nás veľmi teší je, že pozvanie k nám prijali aj predseda **Bratislavského samosprávneho kraja p. Juraj Droba** a z **Ministerstva dopravy a výstavby SR p.**

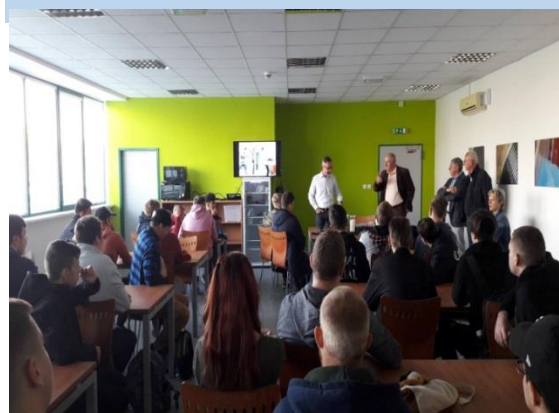
Vladimír Jágerský, ktorí spolu s naším riaditeľom a predsedom žiackej školskej rady oficiálne prestrihli červenú pásku a odovzdali priestor našim žiakom do užívania.

Podujatia sa zúčastnili okrem návštevníkov **Welcome DAY** aj naše partnerské firmy **ENGIE Services, Veolia Energia Slovensko a TITTL THERMO KING a Cech maliarov Slovenska.**

Podnet na vytvorenie voľnočasového centra vzišiel od nás. Vedenie školy chcelo žiakom našej školy poskytnúť kvalitný, moderný, štýlový priestor, kde si

oddýchnu, načerpajú nové energiu, nadesiatujú sa, posedia si na farebných a pohodlných sedacích vakoch, moderných odpružených stoličkách, „pokecajú“ so svojimi spolužiakmi a pod., tzv. chill out zónu.

Preto sme sa pustili do prerábania a z 2 učební a 1 kabinetu sme vytvorili relaxačnú zónu prioritne určenú pre žiakov a zasadnutia rady školy.

Má aj viacero využití! Voľnočasové centrum môžeme rozdeliť na 3 zóny, 1. z nich je pripravená na relaxáciu a komunikáciu žiakov. Nachádzajú sa v nej farebné sedacie vaky a lavičky. V 2. zóne majú žiaci možnosť pripraviť sa na nasledujúcu hodinu alebo zjesť desiatu. Môžete tu nájsť stoly s farebnými pohodlnými stoličkami. V 3. zóne sa žiaci môžu pokojne pripojiť na wifi internet, pričom sa v tejto časti nachádza vysoký stôl s farebnými barovými stoličkami, kde si

môžu naši žiaci pripojiť notebooky, tablety či mobilné telefóny k 230V zásuvkám alebo priamo sa pripojiť k osadeným USB portom.

Priestor pre zasadnutia rodičovskej či školskej rady

Vedľa relax zóny sa nachádza ďalší priestor, ktorý bol **prioritne určený pre zasadnutia žiackej školskej rady**. Tento priestor je však možné využívať aj na iné účely. Či už na organizovanie zasadnutí rodičovskej alebo školskej rady, pracovné stretnutia. Ďalšie využitie týchto priestorov vidíme aj **pri realizácii rôznych projektov školy**, kde bude možné tieto projekty nielen navrhnuť, ale aj reálne overiť ich funkčnosť. V tomto priestore môžete nájsť školské lavice s farebnými pohodlnými stoličkami, ale aj **popisovateľnú stenu farbou Sketch board**. Nachádza sa tu aj **mobilný interaktívny display** a pevne osadený data projektor s možnosťou premietania na 2 steny.

Priestor oddelený posuvnou variabilnou stenou

Voľnočasové centrum je od miestnosti školskej rady oddelené posuvnou variabilnou stenou. Po presunutí jednotlivých dielov posuvnej steny tak vznikne otvorený **priestor s veľkorysou plochou 18 x 6 m**. V tomto otvorenom priestore jednoduchým presunutím nábytku budeme môcť organizovať rôzne **školenia, prezentácie firiem, workshopy až pre 50 ľudí**. Budú sa tu môcť organizovať a vyhodnocovať rôzne súťaže, odovzdávať vysvedčenia zo záverečných a maturitných skúšok a pod.

Mysleli sme ekologicky a ekonomicky

Keďže sme pri budovaní týchto priestorov mysleli ekologicky a ekonomicky, **osadili sme ich 12 LED lampami**. Na každej z nich **vieme individuálne nastaviť jas a teplotu farby**.

Autor:
Mgr.Szcuráková PhD

REPORT Z WELCOME DAY

Dňa 13. novembra 2018 sa na našej škole konal **Welcome DAY** určený pre záujemcov o štúdium. Tento rok sme ho trochu organizačne pozmenili. 3 – ročné učebné odbory spolu s ukážkami prác žiakov a majstrov OV sa prezentovali na prízemí v budove školy. Spolu s nimi tam bola aj firma **PPG Deco Slovakia, s.r.o.** za Cech maliarov

Slovenska, ktorá je samostatnou obchodnou jednotkou spoločnosti **PPG Industries** so sídlom v **Pittsburgu v USA**. Táto spoločnosť je zameraná na oblasť náterových hmôt a distribúciu vlastných značiek ako **PRIMALEX**, **BALAKRYL**, **BRONDEX** a pod. Návštevníkom predstavili svoju firmu, najnovšie maliarske techniky, materiály, postupy a ponúkli odborný výklad

aj k novým technológiám v danom odbore.

Na 1. poschodí sa ďalej prezentovali 4 – ročné študijné odbory rovnako tiež s ukážkami prác našich žiakov a učiteľov. Návštevníkom tak poskytli všetky potrebné informácie o prepojení teórie s praxou. Okrem toho sa tu prezentovali aj naše partnerské firmy s ktorými naša škola intenzívne spolupracuje. Boli to firmy **ENGIE Services, a.s.**, **Veolia Energia Slovensko, a.s.**, **TITTL Thermo King, s.r.o.** a Slovenský zväz pre chladiacu a klimatizačnú techniku. Veľmi by sme sa touto cestou chceli firmám poďakovať, že prijali naše pozvanie a rozhodli sa na našom **Welcome DAY** prezentovať ako náš

prijali naše pozvanie a rozhodli sa na našom **Welcome DAY** prezentovať ako náš partner a podporili tak odborné vzdelávanie na našej škole a zároveň poskytli plnohodnotné a odborné informácie žiakom ZŠ a ich rodičom. Zároveň na tomto poschodí prebiehali v krátkych intervaloch aj ukážky bežných vyučovacích hodín pod vedením učiteľa, kde mohli žiaci ZŠ nazrieť, zapojiť sa a diskutovať na rôzne témy napr. aj z oblasti ekonomiky, manažmentu, podnikania a pod. Celý tento deň sa niesol v príjemnej atmosfére. Pre žiakov ZŠ sme si pripravili súťaž zameranú na praktické zručnosti, kde súťažili v 4 disciplínach – kliker, zatĺkanie klincov, skrutkovanie, puzzle z obkladačiek. Prví traja výhercovia získali hodnotné ceny ako SMART hodinky, bluetooth slúchadlá a power banku. Pre každého návštevníka sme mali pripravené aj občerstvenie – **domácu pizzu a džús**.

V rámci tohto dňa sa o 10. hod. konalo slávnostné otvorenie voľnočasového centra. Oficiálneho aktu prestrihnutia červene pásky a odovzdania do užívania žiakom našej školy sa spolu s naším riaditeľom Ing. Kovaľom zúčastnil aj predseda **Bratislavského samosprávneho kraja p. Juraj Droba**, z **Ministerstva dopravy a výstavby p. Vladimír Jágerský** a predseda žiackej školskej rady p. **Andrej Breče**.

Poctivo si prešiel všetky naše prezentujúce stánky s odborními, porozprával sa o štúdiu aj so žiakmi, predsedom žiackej školskej rady a dokonca sa zúčastnil aj ukážky praktického semináru v otvorenom voľnočasovom centre, kde spolu s našimi žiakmi riešili SWOT analýzu vybraného podniku. Vážime si tento záujem o našu školu a už teraz sa tešíme na ďalšie pokračovanie **Welcome DAY** vo februári 2019!

Autor: Mgr. Szkuráková PhD.

EXKURZIA DO BANSKEJ ŠTIAVNICE

7. november bol krásne slnečný jesenný deň. 45 žiakov z tried 2.SM/TAP, 1.MPE a 1.IS sa zúčastnilo environmentálnej a historickej exkurzie do čarovnej **Banskej Štiavnice**.

Naša exkurzia sa začala prehliadkou **Banského múzea** v prírode. Múzeum už 40 rokov poskytuje návštevníkom jedinečný zážitok z prehliadky originálnych banských priestorov. Ako najstaršia a tematicky najrozsiahlejšia banícka expozícia na Slovensku ukazuje vývoj rudného baníctva v stredoeurópskom priestore od stredoveku do konca 20. storočia.

Na začiatku si každý z nás musel z bezpečnostných dôvodov obliecť plášť a na hlavu nasadiť prilbu. Za hlasného zvolania : "Zdar Boh!" sme sa vybrali do podzemia štôlne Bartolomej. Táto prehliadková trasa zahŕňala aj staré banské nástroje a zariadenia. Náš sprievodca nás previedol históriou tejto štôlne a my sme sa na malý moment stali baníkmi. Museli sme prejsť úzkymi chodbami, aby sme videli rôzne stroje, ktoré baníci používali v 17.-19. storočí.

Po úspešnom ukončení prehliadky, sme sa vybrali obdivovať krásy historického centra Banskej Štiavnice. Plne sme využili možnosť vidieť skvosty mesta - Nový zámok aj Starý zámok. Nový zámok plnil funkciu strážnej veže - vartovky. Bol súčasťou proti tureckej vojenskej signalizačnej sústavy Jednoty stredoslovenských banských miest. Po skončení tureckých vojen slúžil ako skladisko pušného prachu pre

banskoštiavnické baníctvo, neskôr tu sídlila protipožiarna hliadka, tzv. „živé hodiny“. Nemohli sme vynechať ani Starý zámok, ktorý sa nachádza nad Námestím svätej Trojice. Patrí k najstarším stavebným pamiatkam mesta Banskej Štiavnice, ktorý dokumentuje románsky, gotický, renesančný a barokový výtvarný sloh.

Nemohli sme vynechať ani Starý zámok, ktorý sa nachádza nad Námestím svätej Trojice. Patrí k najstarším stavebným pamiatkam mesta Banskej Štiavnice, ktorý dokumentuje románsky, gotický, renesančný a barokový výtvarný sloh.

Naše putovanie po pamiatkach Banskej Štiavnice sme zavŕšili na Námestí svätej Trojice pri morovom stĺpe a pri rodnom dome Sládkovičovej Maríny, kde sa teraz nachádza Banka lásky. Je to unikátne miesto, kde si páry, jednotlivci, ale aj rodiny z celého sveta uchovávajú talizmany, ktoré symbolizujú ich lásku, priateľstvá či iné okamihy šťastia. Táto exkurzia nás obohatila o nové poznatky.

MÚZEUM HOLOKAUSTU

Vo štvrtok 25. októbra 2018 48 žiakov z tried 1.ŠPT, 1.MPE a 2.TAP navštívilo. Exkurzia študentom priblížila život Židov na území Slovenska so zreteľom na obdobie holokaustu. **Múzeum** predstavuje autentické miesto viažuce sa k tragickému obdobiu riešenia židovskej otázky na Slovensku počas druhej svetovej vojny.

V období 2. svetovej vojny bol v Seredi vybudovaný pracovný a koncentračný tábor pre Židov, odkiaľ boli vypravované deportačné vlaky do koncentračných táborov na územia okupované nacistami.

Múzeum slúži aj ako pamätník všetkým zavraždeným Židom zo Slovenska, pričom len samotným táborom v Seredi prešlo v období od roku 1941 do roku 1945 približne 16 000 Židov.

V múzeu sme si pozreli dobové dokumenty, fotografie a predmety súvisiace s prenasledovaním Židov na území Slovenska. Jedným z vystavených artefaktov je aj dobytčí vagón, v ktorom deportovali Židov do koncentračného tábora Auschwitz. Vo vzdelávacom stredisku múzea sme si vypočuli zaujímavú prednášku o útekoch z koncentračných táborov.

Exkurziou sme si pripomenuli smutnú, ale poučnú epizódu našich a svetových dejín. Želáme si, aby sa už niečo podobné nikdy nestalo. Na obete nikdy nezabudneme.

Stop novodobému antisemitizmu, nacionalizmu, rasizmu, xenofóbii a fašizmu!!!

Autor: Mgr. Csóka

MÚZEUM OBCHODU

13. novembra žiaci našej školy navštívili Múzeum obchodu v Bratislave – Podunajských Biskupiciach, ktorý sa nachádza v historickej kúrii Juraja Alberta. Zažívali sme pocit, ktorý v detstve mali naši starí rodičia, keď ich poslali nakúpiť. Múzeum nám predstavil to, čo inde neuvidíme. Mohli sme vojsť do starého obchodíka – koloniálu. Videli sme kolekcie váh, registračných pokladní, množstvá farebných škatuliek, fľašiek a upomienkových predmetov, ktorými majitelia firiem obdarovávali svojich klientov. Nechýbali ani zásobníky, tak typické pre staré obchodíky a dnes už celkom neznáme, ktoré uchovávali také potrebné veci ako petrolej a pochutiny ako kávu či cukrovinky.

Umiestnili ho do novopostaveného objektu vedľa hlavnej budovy. Ide o detailnú rekonštrukciu historického hostinca zo začiatku 20. storočia. Expozícia viažuca sa k dejinám pohostinstiev núka na obdiv historické výčapné zariadenia, sudy, jedálenské a nápojové servisy, ale i hracie automaty, gramofóny či orchestrion, ktoré v minulých dobách dotvárali atmosféru hostincov. Výstava nám pripomenula aj dobu budovania komunizmu spreď roku 1989, a to svojou čudnou reklamou a propagandou. Všetko bolo kompletne ozvučené, takže náš pocit návratu v čase bol dokonalý.

LEGENDA

O SVÄTOM MIKULÁŠOVI

Svätý Mikuláš patrí k najobľúbenejším svätým. O jeho živote sa však zachovalo málo.

Podľa tradície sa narodil v polovici 3. storočia v dnešnom Turecku ako jediný syn bohatých

rodičov. Známy sa stal najmä pre svoju štedrosť a súcit s chudobnými. Po smrti rodičov Mikuláš odišiel do mesta Myra k strýkovi, ktorý tam bol biskupom. Keď sa biskupský stolec uvoľnil, miestni biskupi sa dohodli, že novým správcom diecézy sa stane ten, kto na druhý deň prvý vkročí do kostola. Pastiersku berlu získal Mikuláš

Mikuláš z Myrhy

Najznámejšou legendou o Mikulášovej štedrosti je príbeh troch sestier. V meste žila jedna rodina, ktorej otec prišiel o všetky peniaze a jeho dcéry si mali na živobytie a veno zarábať ako prostitútky. Keď sa to

Mikuláš dozvedel, rozhodol sa im pomôcť. V noci dal do mešca peniaze a položil ich na okno domu, v ktorom rodina bývala. To isté urobil aj ďalšiu noc a majiteľ domu bol zvedavý, kto je ten dobrodinec. Na tretí deň si teda na Mikuláša počkal, keď dával mešec na okno a poďakoval sa mu. Mikuláš mu povedal, aby toto tajomstvo neprezradil. Svätý Mikuláš sa stal patrónom námorníkov, rybárov, obchodníkov, lekárníkov, šťastného manželstva. Pomáha rodičkám a ochraňuje deti v chorobách. Už v stredoveku si ľudia svätého Mikuláša pripomínali obdarúvaním svojich blízkych. K nám tento kult prenikol pravdepodobne v 12. a 13. storočí počas nemeckej kolonizácie.

Tradícia mikulášskych obchôdzok s anjelmí a čertom vznikla v severofrancúzskych kláštorňoch školách a veľmi živá je po nemecky hovoriacich krajinách. V týchto štátoch, ale aj v USA, Kanade a v Rusku poznajú deti aj tzv. vianočného muža. Po nemecky sa volá Weihnachtsmann, po francúzsky Pere Noël, po rusky Ded Maroz a po anglicky Santa Claus

O MIKULÁŠOVI TROCHU INAK

Milí čitatelia, pozrime sa na Mikuláša trochu inak, teda vedecky. Mohol by Mikuláš predviesť všetky jeho kúsky?

Ani jeden známy druh sobov nevie lietať, ale napriek tomu nemôžeme vylúčiť, že Mikuláš sa prepravuje na lietajúcich soboch.

Na svete žijú asi 2 miliardy detí vo veku menej ako 18 rokov. Ale nakoľko sa Mikuláš nezaujíma o hinduistické, židovské, budhistické alebo mohamedánske deti, jeho pracovná záťaž klesne na asi 300 miliónov detí. Uvažujúc s 3 deťmi na jednu rodinu, znamená to viac ako 85 miliónov domácností. Musíme predpokladať, že v každej rodine sa nájde aspoň jedno slušné dieťa. Mikuláš má k dispozícii vďaka časovým zónam a rotácii Zeme 31 hodín na rozvoz darčiekov, namiesto 24 hodín. Z toho vyplýva, že za jednu sekundu navštívi vyše 700 domácností. To znamená, že má 0,0013 sekúnd na to, aby zaparkoval, skočil cez komín do domu, naplnil ponožky alebo čičmy, ostatné darčeky uložil pod stromček, vyliezol naspäť cez komín a naštartoval.

Ak predpokladáme, že tých vyše 85 milióna domácností je po Zemi rozdelených rovnomerne, čo samozrejme nie je pravda, vychádza vzdialenosť 1,2 kilometra medzi dvomi domami. Tým pádom celá trasa meria dokopy 102 miliónov kilometrov. To znamená, že Mikulášove sane dosahujú rýchlosť 1000 km za sekundu, čo je asi 3000 - krát viac, ako rýchlosť zvuku. Hmotnosť nákladu je jeden ďalší dôležitý

aspekt. Ak berieme do úvahy, že každé dieťa dostane 1 kilogramový darček, čo je samozrejme strašne málo, sane Mikuláša by museli vážiť 300-tisíc ton. Samozrejme, nerátala som samotného Mikuláša, ktorý, ak je pravda, že v každej domácnosti si dá len dve salónky, počas cesty priberie skoro 3 milióny kilogramov, ale od tejto maličkosti teraz upustím.

Jeden priemerný sob je schopný utiahnuť 150 kilogramov nákladu. Ak predpokladáme, že lietajúci sob je schopný utiahnuť desaťnásobok tejto hmotnosti, aj tak nám vychádza minimálne 200-tisíc sobov, ktoré by boli schopné utiahnuť sane bez Mikuláša. Toto množstvo sobov zvýši celkovú hmotnosť na 350 vzduchu samozrejme prehrieva soby. Zhoršia za okamih a postupne zapália ostatné soby. Celé sane zhoršia za 4 a pol tisícín sekundy.

Pri Mikulášovej hmotnosti 120 kg, čo je sakramentsky málo, tlačí Mikuláša do operadla saní sila v hodnote viac ako 8 miliónov kilogramov.

Autor: Mgr. Csóka

ČAROVNÉ VIANOCE PRICHÁDZAJÚ

Rok čo rok k nám prichádzajú pomaly a najskôr nenápadne. Je to tak, najkrajšie sviatky roka – Vianoce sa opäť blížia, môžeme počítať dni. Kedy už budú Vianoce? - túto otázku vyslovujú všetky deti. Radostné, čarovné, bohaté, pokojné, láskyplné. Iba jediné sviatky v roku majú toľko prívlastkov. Niet vari krajších sviatkov.

Na Vianociach sú krásne už samotné prípravy. V rodinách, v ktorých je láska a porozumenie,

má celé vianočné obdobie svoje čaro. Už len tradičné pozeranie rozprávok, ako sú Mrázik a Tri oriešky pre Popolušku, dodáva nevšedný pocit celej rodine.

Určite každý z nás pozná tie chvíle predvianočného zhonu, ale aj chvíle plné neodmysliteľnej atmosféry. Snažíme sa svojim blízkym pripraviť čo najviac radostí a prekvapení. Tajomstvá pri chystaní darčiekov vyvolávajú sladké napätie a netrpezlivé očakávanie. A pretože nielen v duši, ale i všade okolo seba chceme mať „sviatočno“, zdobíme a kráštíme svoje byty. Sviatočná výzdoba v oknách oznamuje blížiaci sa príchod sviatkov. Zdobí sa vianočný stromček, balia sa darčeky,

zovšadiaľ je cítiť vôňu škoric, mandarínok a sladkých dobrôt, na každom kroku počuť vianočné melódie a koledy, s rodinou alebo priateľmi navštevujeme vianočné trhy. Je to príjemný pocit, však? Už len pri pomyslení, že veľký deň „D“ nám pomaly, ale iste klope na dvere, nás zahreje.

Aj keď to niektorí nedávame najavo, každý z nás niekde vo vnútri aspoň trochu sa teší na tieto sviatky. Hlavne ľudia, ktorí sú uponáhľaní z každodenného zhonu.

Vianoce sú sviatkami lásky a pokoja. Preto by sa mal každý snažiť nájsť čas na svoju rodinu, blízkych a prejaviť im náklonnosť. Pri predstave tohto všetkého máme asi pocit, že toto sú ideálne Vianoce

Vianoce, ktoré sú u nás veľkou zriedkavosťou. Predstavte si rozprávkové cesty plné snehuliakov, zasnežené konáre stromov, až sa idú prelomiť. Cencúle vám zdobia vchody a okná, sneh vám pri každom kroku rytmicky vŕzga pod nohami a do vlasov vám padajú mäkké biele vankúšiky snehu. Áno, takto by to boli už naozaj rozprávkové Vianoce.

No tie naše sú perfektné tak ako sú. Najhlavnejšie totiž je, byť spolu s rodinou a cítiť, že sme tu jeden pre druhého. Pokúsme sa o to tento rok všetci, aby boli naše Vianoce čo najkrajšie!

Kiežby to vianočné svetlo porozumenia a pokoja v nás zotrvalo čo najdlhšie. Bol by to najkrajší vianočný dar. Pričiniť sa oň musíme predovšetkým sami, vo svojom vnútri. Prajeme vám všetkým VESELÉ VIANOCE!!!

AKO TRÁVIA VIANOCE V INÝCH EURÓPSKYCH KRAJINÁCH

POĽSKO

Poľské Vianoce sa odlišujú od našich jednou tradíciou – na štedrovečernom stole je o jeden príbor navyše pre náhodného návštevníka. Keď sa potom na oblohe objaví prvá hviezda, sadajú si k stolu. Pán domu rozdáva oblátky a podáva sa dvanásť chodov symbolizujúcich 12 mesiacov v roku. Hlavný chod – rybu vystriedal pečený moriak a rybaciú polievku nahradil boršč z červenej repy alebo kapustnice s hríbmi.

RAKÚSKO

Tradíciou Rakúšanov sú ručne vyrábané ozdoby na stromček, výroba jasličiek, betlehemov a vencov. Keď v Štedrý večer zazvoní zvonček, je čas ísť k stromčeku a rozdávať darčeky, ktoré otvára hlava rodiny.

Tradičným pokrmom sú ryby, bravčové rezne, ale i zajac a sladká a jablkami poliatá čerešňovým likérom.

ČESKÁ REPUBLIKA

U susedných Čechov sú Vianoce sviatkami rodiny, keď sa pod jednou strechou stretne celá rodina. Cez deň sa zdobí stromček a pri stromčeku všetci spievajú koledy.

Ľudia sa od rána postia, aby uvideli večer „zlaté prasiatko“ v podobe šošovicovej, zemiakovej alebo rybacej polievky, mäsového pokrmu alebo ryby.

ÍRSKO

Na Štedrý večer sa v Írsku nechávajú pootvorené dvere pre svätú rodinu i chudobných pútnikov. Na stole majú prichystaný bochník chleba a mlieko.

ŠPANIELSKO

Oslavy Vianoc sa nesú v znamení spevu, tanca a hudby. Na uliciach, v kaviarňach a dokonca v kostoloch sa tancujú miestne ľudové tance.

Ako hlavný chod sa podáva na Štedrý večer baranie, kozľacie alebo jahňacie mäso s množstvom zeleniny, ovocia a vína. Na stole nesmú chýbať sladké múčniky a zákusky.

TICHÁ NOC

Jedným z najstarších vianočných zvykov je spievanie typických piesní, tzv. kolied. Najslávnejšia vianočná pieseň všetkých čias, nádherná Tichá noc pochádza z Rakúska. Jej autorstvo počas takmer dvoch storočí pripisovali takým veľikánom, ako sú Mozart, Haydn či Beethoven. Je paradoxom, že skutočných autorov piesne sa sláva nedotkla a zomreli chudobní a zabudnutí.

Text piesne (v originálnom znení Stille Nacht! Heilige Nacht!) napísal v roku 1816 kaplán Joseph Mohr. O dva roky neskôr – počas Vianoc – navštívil v Oberndorfe svojho kamaráta a učiteľa Franza Grubera, ktorý bol hudobným skladateľom a na predložený text skomponoval melódiu. Tak na Vianoce v roku 1818, počas polnočnej omše v oberndorfskom kostole, pieseň zaznela po prvý raz. Mohr spieval tenor, Gruber bas a poprosili zbor, aby s nimi

opakoval refrén. Obyvateľov Oberndorfu koleda chytila za srdce a rýchlo sa udomácnila. Od roku 1818 text Tichej noci preložili do vyše tristo jazykov a nárečí. Jestvuje veľa moderných úprav tejto piesne, jednou z najzvláštnějších je adaptácia skupinou Prúdy z roku 1968, keď ju Marián Varga prearanžoval a nahrávka vyšla na nosiči až v roku 1998 ako súčasť „strateného“ albumu Pokoj vám.

Tichá Noc

Ti - chá noc, no - tá noc, je - la tá, v tla - by klá -
 Ti - chá noc, no - tá noc, no - tá - tá, vy - prá - v - tá -
 Ti - chá noc, no - tá noc, je - la tá, na - tá - tá -

Jé - su ar - cí - tu, v je - chí - tá - tá, zo - vá - tá - tá, a je - la tá,
 prí - hel o pa - no - ci, v pa - no - ci, a je - la tá, a je - la tá,
 to - tá tá - tá, a je - la tá, a je - la tá, a je - la tá,

v tla - by klá - tá, a je - la tá, a je - la tá, a je - la tá,
 a je - la tá, a je - la tá, a je - la tá, a je - la tá,
 a je - la tá, a je - la tá, a je - la tá, a je - la tá,

Tichá noc je najznámejší vianočný koledník, ktorého napísal varhaník Franz Gruber a básnik a kaplán Joseph Mohr. Na štúdiu večer ji v roku 1818 uvedli v rakúskom meste Oberndorf. Dnes je preložená do 300 jazykov a spieva sa po celom svete. Do češtiny bola preložená viackrát a najznámejší verze je práve na tomto listu.

Tichá noc, svätá noc ...

MYSLI EKONOMICKY ...

MLADÍ MILIONÁRI: ZAROBILI NA MŔTVYCH KOMÁROCH ČI KOSTIACH Z MORIAKA!

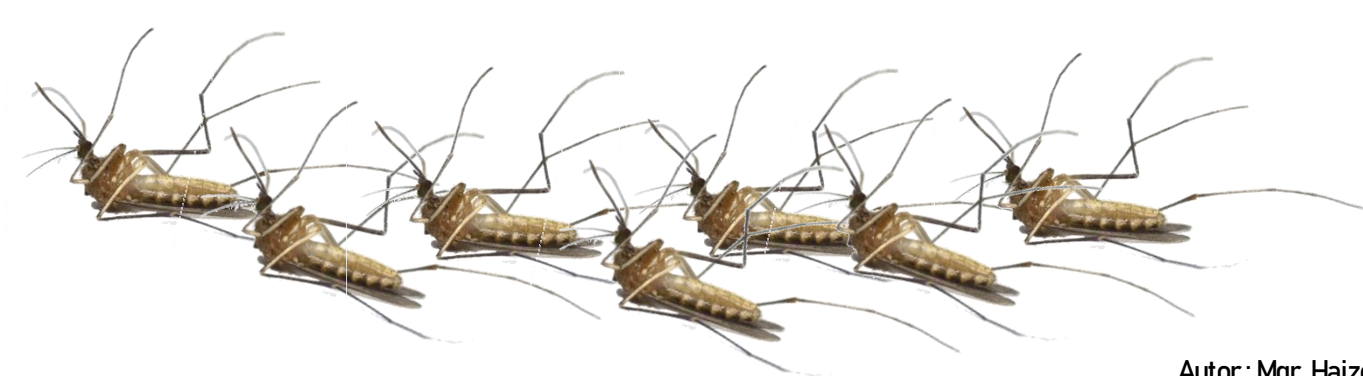
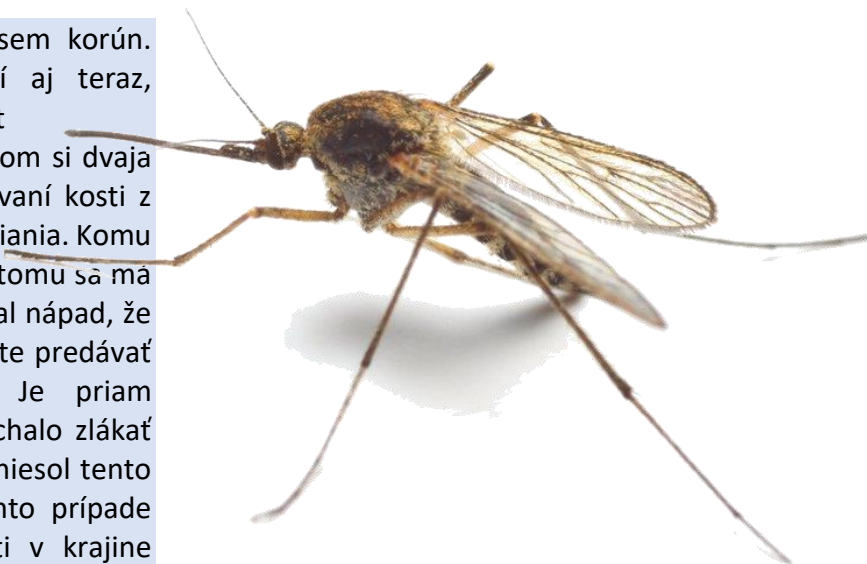
Najbohatším a najmladším milionárom je princ George, syn princa Williama a Kate. Nájdú sa však aj takí, ktorí sa nenarodili v zlatej kolíske a peniaze si zarobili sami. Máme vskutku zaujímavé príklady. Vedeli ste o tom, že sa dá zbohatnúť na mŕtvych komároch či kostiach z moriaka? Nie? Tak títo mladí ľudia vás o tom presvedčia. Na Slovensku žijú tisíce šikovných ľudí, o ktorých si pravdepodobne na verejnosti ani nepočul. Zatiaľ čo väčšina mladých chlapcov v 11 rokoch stále objavuje detské radosti, začína komunikovať s dievčatami a naháňa sa po uliciach, Peter mal rozdielne starosti. Vtedy sa rodinná situácia dostala na bod mrazu, peňazí nebolo nazvyš a kríza vyústila až do bodu, v ktorom si Peter jednoducho povedal, že sa musí naučiť zarábať peniaze sám. Peter objavoval čaro online marketingu už pri prechode zo základnej na strednú školu. Na tej základnej bol výborný študent a učil sa na samé jednotky, lenže po prechode na gymnázium sa v ňom záujem o štúdium vytratil. Zrejme by sme vedeli identifikovať stúpajúce zárobky ako jeden z dôvodov, prečo už Peter nevidel dôležitosť strednej školy a radšej sa chcel venovať aktivite, v ktorej sa postupne stával profíkom. Medzitým stihol napísať aj vlastný e-book o tom, čo sa na internete naučil, a dnes dokonca prednáša na mnohých konferenciách, kde rozpráva o svojom životnom príbehu. Práve príbeh je

podľa Petra najdôležitejší pri online marketingu. Aj keby mala spoločnosť najlepší produkt a najlepší marketing, bez príbehu a emócie ľudí jednoducho nepresvedčí. Vo svojich 19 rokoch momentálne Peter zamestnáva 15 pracovníkov a aj keď nemajú žiadnu

spoločnú kanceláriu a stretávajú sa len párkrát do roka, firma funguje na plné obrátky. Číňan Nin Nan predáva na internete šperky, chcel však, aby jeho stránku navštívilo viac ľudí. Prišiel teda s nápadom predávať mŕtve komáre, ktoré ponúkal ako dekoráciu alebo len tak - do zbierky. Behom dvoch dní od spustenia tejto „antireklamy“ navštívilo jeho stránku 250 tisíc ľudí a 10 tisíc ľudí si komárov dokonca kúpilo. Jedného takého komára

predával v prepočte len za osem korún. V tomto biznise sa mu darí aj teraz, a komáre mu idú stále na odbyt. USA existuje istý zvyk, pri ktorom si dvaja ľudia niečo prajú, pri rozlamovaní kosti z moriaka, ktorú nazývajú kosť priania. Komu zostane v ruke väčšia polovica tomu sa má splniť pranie. Ken Ahroni dostal nápad, že by mohol vyrábať a na internete predávať tieto kosti, ale z plastu. Je priam neuveriteľné koľko ľudí sa nechalo zlákať na tento produkt. Tvorcovi priniesol tento bizarný nápad milióny. V tomto prípade vidieť ako jednotlivé zvyklosti v krajine môžu ovplyvniť nákupné správanie.

Autor : Mgr. Haizer

FINANČNÁ GRAMOTNOSŤ

O tom, že peniažky sú v dnešnom materiálnom svete dôležité a pracovať s nimi patrí k základným zručnostiam, ktoré sú potrebné k normálnemu fungovaniu v spoločnosti už viete, pretože ste sa s tým oboznámili na hodine finančnej gramotnosti. Ale to či ste počúvali poriadne, nevieme.

Ak ste si nie istí ani vy, môžete si vedomosti overiť v našom „finančnom“ teste.

1. Čo sú to valuty?

- a) Hotovostné peniaze v cudzej mene
- b) Bezhotovostné peniaze v cudzej mene
- c) Všetky peniaze v cudzej mene

2. Čo je to inflácia?

- a) Zníženie kúpnej sily peňazí
- b) Zvýšenie kúpnej sily peňazí
- c) Zvýšenie cien tovarov a služieb

3. Ktorá inštitúcia Vám poskytne úver na bývanie?

- a) Pošta
- b) Poisťovňa
- c) Banka

4. Úrok je

- a) Peňažná odmena za požičanie peňazí.
- b) Mesačná splátka úveru.
- c) Výška úveru vyjadrená v %.

5. Kto je veriteľ?

- a) Osoba, ktorá požičiava peniaze inej osobe.
- b) Osoba, ktorá je povinná splatiť požičané peniaze.
- c) Osoba, ktorej môžeme dôverovať.

6. Čo znamená SOI?

- a) Štátna obchodná inštitúcia
- b) Slovenská obchodná inštitúcia
- c) Slovenská obchodná inšpekcia

Riešenie:

1a-2a-3c-4a-5a-6c

LINGVAFEST

LINGVAFEST' 2018

Jazykový festival: priestor pre všetko okolo

Európsky deň jazykov, ktorý bol vyhlásený Radou Európy v roku 2001, sa každoročne oslavuje 26. septembra. Cieľom je upozorniť na dôležitosť učenia sa ďalších jazykov, podporiť rozvoj viacjazyčnosti, jazykovej a kultúrnej rozmanitosti, interkultúrneho porozumenia i celoživotného vzdelávania. Pri príležitosti tohto dňa sú v Európe usporiadané rôzne

podujatia a aktivity, napríklad súťaže, besedy, kvízy, televízne a rozhlasové programy, jazykové kaviarne. Jedným z takýchto podujatí bol aj Jazykový festival LingvaFest, organizovaný Ekonomickou univerzitou v Bratislave v dňoch 28. a 29. septembra tohto roku. Jazykový festival navštívili aj študenti našej školy, trieda 1. MPE a 1. ŠPT.

Cieľom festivalu LingvaFest' 2018 je predovšetkým:

- Vytvoriť bohaté podujatie o jazykoch, ktoré doteraz na Slovensku chýbalo
- Priblížiť bohatosť a pestrosť jazykov Európy a sveta
Prezentovať najnovšie trendy (metódy, učebné pomôcky) vo výučbe cudzích jazykov
- Prezentovať nové spôsoby výučby (internet, počítač, e-learning...)
- Dať priestor organizáciám, vydavateľstvám, školám a iným inštitúciám venujúcim sa výučbe cudzích jazykov, aby odprezentovali svoje aktivity
- Prezentovať jazyky Európy a sveta, so zreteľom na menšinové a malé jazyky
- Vzbudiť (zvýšiť) u verejnosti záujem o cudzie jazyky (a kultúry)
- Prispeieť k odstraňovaniu xenofóbie, rasizmu a nacizmu
- Diskutovať na tému jazykovedy, jazykovej politiky a jazykovej problematiky
- Priblížiť ľuďom prácu s jazykom: prekladatelia, tlmočníci, korektori, učitelia, jazykovedci...

Pestrý program:

- jazykolamy, súťaže a kvízy o vecné ceny
- prezentácie vydavateľstiev učebníc, slovníkov, cudzojazyčnej literatúry
- prezentácie vzdelávacích inštitúcií, učebných pomôcok či metód
- prezentácie vysokých škôl – najmä odbory translatológie, pedagogiky, aplikovaných jazykov a pod.
- bohatý kultúrny program
- jazykové diskusie a odborné prednášky
- možnosť vyskúšať si simultánne tlmočenie naživo

50 VECÍ, KTORÉ STE O ČSR NEVEDELI

Pred 100 rokmi 28.októbra 1918 sa na mape sveta objavil nový štát - Československá republika. Pozrite si prehľad toho najzaujímavejšieho z éry prvej republiky (1918-1938) spísaný v 50 bodoch.

1. Hoci sa samotný 28. október 1918 zaobišiel bez krviprelievania, nový štát musel svoje hranice brániť. V tzv. sedemdnovej vojne s Poľskom o Tešínsko (od 23. do 30. januára 1919) padlo 55 československých vojakov.
2. T. G. Masaryk bol presvedčeným abstinantom a nefajčiarom, celý život cvičil. Keď sa stal v roku 1934 štvrtýkrát prezidentom ČSR, mal už napriek tomu podlomené zdravie. O rok neskôr sa vo veku 85 rokov rozhodol abdikovať.
3. Po vzniku republiky navrhli, aby sa ČSR ako víťazný štát podieľala na delení nemeckých kolónií v Afrike. Zapáčilo sa mu Togo, o ktoré hneď prejavilo záujem množstvo ľudí ochotných presťahovať sa tam.
4. Už na prelome rokov 1918 a 1919 sa bojovalo aj o Slovensko, ktorého sa nechceli vzdať Maďari. V bojoch padlo viac ako 2100 čs. vojakov.

5. Najstaršie československé poštové známky zobrazovali pohľad na pražské Hradčany. Navrhol ich známy maliar Alfons Mucha.

6. ČSR si ponechala pôvodný názov rakúsko-uhorskej meny koruna a nikdy ho nezmenila.

7. Už prvé československé mince z roku 1922 pochádzali z mincovne v Kremnici.

8. Už v prvých rokoch republiky opustilo

rímskokatolícku cirkev takmer jeden a pol milióna ľudí. „Preč od Viedne, preč od Ríma!“ zaznievalo často v novom štáte. V roku 1920 vznikla nová cirkev československá, ku ktorej sa v roku 1930 hlásilo takmer 800-tisíc ľudí.

9. Československá ústava garantovala úplnú náboženskú slobodu a rovnosť všetkých náboženstiev pred zákonom.

10. V decembri 1918 Československo oficiálne zrušilo šľachtstvo a aristokratom odobralo ich tituly. Väčšinu pozemkov v štáte vlastnilo v roku 1918 niekoľko významných rodov. Sociálne napätie v zemi zmiernila obrovská pozemková reforma.

11. Jednou z najvýznamnejších československých dohôd pred vojnou bola Pittsburská dohoda, ktorá Slovákom zaručovala autonómiu. Slováci však sľúbenú autonómiu nedostali.

12. Na Slovensku, ktoré v monarchii čelilo tvrdej maďarizácii, prakticky chýbala inteligencia. Po roku 1918 preto na Slovensko prišlo asi 1400 českých profesorov, úradníkov, učiteľov či rôznych odborníkov.

13. Súčasťou nového štátu sa stala aj zem Rusínov – Podkarpatská Rus. Jej územie obsadilo československé vojsko v januári 1919.

Podkarpatská Rus s 600-tisíc obyvateľmi bola najzaostalejšou časťou ČSR. **14.** ČSR nemala dobré susedské vzťahy. Územné nároky si robilo Nemecko, Poľsko aj Maďarsko. V roku 1921 Československo uzavrelo tzv. Malú dohodu s Rumunskom a neskoršou Juhosláviou. Dohodli sa na spoločnej obrane proti Maďarsku.

15. Najdôležitejším spojencom ČSR v medzivojnovom období bolo Francúzsko. Obe krajiny dohodu o priateľstve podpísali v roku 1924.

16. ČSR bola jedným z 32 zakladajúcich štátov Spoločnosti národov. Eduard Beneš bol dokonca istý čas predsedom Rady Spoločnosti národov.

17. Vzťahy medzi ČSR a Sovietskym zväzom boli dlho skôr chladné. Zmluvu so ZSSR uzavrelo Československo až v roku 1935, teda v čase, keď už bolo reálne ohrozené nacistickým Nemeckom.

18. Volebné právo patri v ČSR k najdemokratickejšim v Európe. Voliť mohol každý, kto dosiahol vek 21 rokov. Voliť mohli aj ženy, čo v tom čase ešte vo svete nebolo vôbec samozrejmé. Volebné právo však zároveň bolo povinné.

19. Prvé parlamentné voľby sa konali v roku 1920. S 25 percentami zvíťazila sociálna demokracia.

20. Jednou z najsilnejších v ČSR bola tzv. agrárna strana. V rokoch 1922 až 1938 boli všetci premiéri práve z tejto strany. Na Slovensku bola najpopulárnejšou HSĽS na čele s katolíckym farárom Andrejom Hlinkom.

21. V roku 1921 vznikla aj v ČSR komunistická strana. Hoci ju vo voľbách v roku 1925 volilo takmer milión ľudí, komunisti boli v úplnej izolácii a nikto s nimi nechcel spolupracovať.

22. Mzdy počas prvej republiky pravidelne klesali, no ešte rýchlejšie klesali ceny. Ľudia si mohli z roka na rok dovoliť míňať viac. Robotník v priemysle zarobil v roku 1928 asi 600 korún. Chlieb vtedy stál 3,40 Kčs, mlieko 1,95 Kčs, no napríklad pánsky oblek asi 700 korún.

23. Československo bolo asi o tretinu bohatšie ako Rakúsko či Taliansko, no asi o polovicu chudobnejšie ako Veľká Británia.

24. Priemerný Američan si toho mohol kúpiť dvakrát viac ako obyvateľ Československa.

25. Súčasťou politiky boli aj atentáty. V januári 1919 sa istý mladík pokúsil zastreliť premiéra

Karla Kramára, ten ako zázrakom prežil. Podobné šťastie mal o štyri roky neskôr aj minister financií Alois Rašín.

26. Jedným z najväčších aj najznámejších podnikov v ČSR boli Škodove závody v Plzni. Išlo o zbrojovku, no v roku 1925 koncern získal napríklad aj automobilku Laurin a Klement v Mladej Boleslavy, ktorá meno Škoda nesie dodnes.

27. Fenoménom prvej republiky boli obuvnícke závody Tomáša Baťu a jeho brata Jana Antonína. Išlo o najväčší podnik ľahkého priemyslu v ČSR. Baťa mal už v roku 1932 predajne v 37 štátoch sveta.

28. Automobily najskôr vlastnili len boháči. Začiatkom 20. rokov bolo v republike registrovaných zhruba 4300 áut, v roku 1930 asi 100-tisíc áut, viac ako v Rakúsku či Poľsku, no menej ako v Nemecku.

29. Od roku 1926 sa mohlo v obci jazdiť rýchlosťou 15 km/h, mimo obce to bolo 45 km/h. Jazdilo sa vľavo.

30. v rokoch 1936 až 1939 jazdila medzi Prahou a Bratislavou Slovenská strela. Vlak túto vzdialenosť zvládol za 4 hodiny a 20 minút, teda za čas, ktorý sa podarilo prekonať až v 21. storočí.

31. V prvej republike sa rozvíjala aj letecká doprava. Z Prahy sa lietalo do Bratislavy, Viedne, Paríža, Ríma, Moskvy aj Benátok.

32. V prvej republike platila osemročná povinná školská dochádzka. Deti nastupovali do škôl ako šesťročné, prvých päť rokov navštevovali obecnú školu (na Slovensku ľudovú), ďalšie tri roky prežili na meštianskej škole, po piatich rokoch na obecnej či ľudovej škole prechádzali na stredné školy.

33. V Bratislave bola v roku 1919 založená prvá slovenská vysoká škola - Univerzita Komenského

34. Československo so svojou celkovou gramotnosťou (91,5 percenta) medzi 12 najvzdelanejších krajín v Európe.

35. Školský rok sa najskôr začínal medzi 1. septembrom a 1. novembrom a trval 44 týždňov. Od roku 1925 už žiaci do škôl nastupovali vždy 1. septembra. V lete mali dva mesiace prázdnin. Vyučovalo sa aj v sobotu. V roku 1935 sa zaviedli aj zimné prázdniny.

36. Hlavným a zároveň najväčším mestom Československa bola Praha. Kým v roku 1910

mala Praha 223-tisíc obyvateľov, v roku 1930 to už bolo takmer 850-tisíc

37. Najväčším mestom na Slovensku bola Bratislava. Počet obyvateľov Bratislavy narástol z 78-tisíc v roku 1910 na 124-tisíc v roku 1930.

38. Veľká hospodárska kríza, ktorá na prelome 20. a 30. rokov zasiahla celý svet, tvrdo udrela aj na Československo. V roku 1933 bolo bez práce okolo milióna ľudí. V roku 1935 začalo československé hospodárstvo konečne naberať druhý dych.

39. Československí hokejisti patrili k špičke už v medzivojnovom období. V rokoch 1922, 1925, 1929 a 1933 boli majstrami Európy. Na majstrovstvách sveta boli trikrát tretí (1920, 1933, 1938).

40. Československo sa zúčastnilo na letnej olympiáde v Berlíne, ktorú chceli nacisti využiť na propagáciu svojho režimu. ČSR do Berlína vyslala dovtedy najpočetnejšiu výpravu - 179 účastníkov vrátane 13 žien. S tromi zlatými medailami skončila československá výprava na 13. mieste.

41. Pôrodnosť na Slovensku a v Podkarpatskej Rusi bola omnoho vyššia ako v Česku.

42. V republike platil trest smrti. Na Slovensku ho bolo možné uložiť za vykonanú vraždu. Trest sa vykonával obesením vo vnútri väzenia. V ČSR bolo na trest smrti odsúdených 433 ľudí, z nich 16 bolo popravených. Ostatným udelil prezident milosť.

43. V 30. rokoch bol už na vzostupe aj český film. Za jeden z najslávnejších filmov tejto éry možno považovať komédiu Kristián.

44. Medzi najväčšie hviezdy strieborného plátna patrili Oldřich Nový, Lída Baarová, Vlasta Burian, Adina Mandlová či Hugo Haas.

45. Slovenský film ešte stále nedosahoval úroveň toho českého. Jednou z najznámejších snímok je určite Jánošík z roku 1935 od českého režiséra Martina Friča v hlavnej úlohe s Paľom Bielikom.

46. Svetovo najznámejším románom z prvorepublikovej éry sú zrejme Osudy dobrého vojaka Švejka od Jaroslava Haška.

47. Jedným z najpopulárnejších autorov na Slovensku bol Milo Urban. Vynikali aj Jozef Čiger Hronský, Margita Figuli, Dobroslav Chrobák či Ján Smrek. Dvaja z najvýznamnejších slovenských maliarov boli Ľudovít Fulla aj Martin Benko. **48.** V druhej polovici 30. rokov sa bezpečnostná situácia ČSR zhoršila. Štvrtinu obyvateľov republiky (asi 3,3 mil.) tvorili Nemci, ktorí obývali Sudety. Hitler sa rozhodol pripojiť ich k Tretej ríši.

49. Veľmoci v Mníchove 29. septembra 1938 sa napokon rozhodli, že ČSR musí Hitlerovi ustúpiť. Československo prišlo o viac ako 41-tisíc kilometrov štvorcových a takmer päť miliónov obyvateľov, z toho 1,16 mil. tvorili Česi a Slováci.

50. 14. marca 1939 vyhlásili Slováci samostatný štát na čele s Jozefom Tisom. Na druhý deň Nemci okupovali Čechy a Moravu a vyhlásili Protektorát Čechy a Morava na čele s prezidentom Emilom Háchom. Československo prestalo existovať.

Spracoval podľa knihy První republika 1918–1938 Mgr. Csóka

AIDS

Acquired immunodeficiency syndrome (AIDS) alebo syndróm získanej imunitnej nedostatočnosti (HIV)

S Elou sme najlepšie kamarátky už od strednej školy. Vtedy sme sa spoločne trápili kvôli platonickým láskam, a trápime aj naďalej, len už je to tak trochu smrteľne vážne. O tom, čo sa stalo Ele, nevedelo veľa ľudí, povedala to len tým, o ktorých si myslela, že im môže dôverovať a nájde u nich oporu. No človeku s

splácam všetko, čo mi kedy dala. Jej príbeh s fatálnymi následkami sa začal po prvom roku na vysokej škole. S Elou sa ešte vtedy na jar rozišiel priateľ a zmes smútku a slobody, ktorá ju náhle začala ovládať, vyústila do toho, že Ela sadla za počítač a našla nám dvom letnú brigádu v Londýne. Boli to

najavo, aj kvôli tomu, že som skôr tichá a utiahnutá. Ela však vždy bola veľká optimistka, impulzívna, neustále sa smejúca. Dávala najavo, ako sa cíti a pred odchodom do Londýna priam žiarila. Nakoniec však na svoje bezstarostné užívanie si života doplatila.

To leto predstavovalo kolotoč práce a zábavy, ktorý sa nedal zastaviť. Boli sme neskutočne vyčerpané, na druhej strane nám tento život dával ohromné množstvo energie, a tak sme naplno fungovali celé tri mesiace – ja so svojím vnútorným prežívaním, Ela o niečo akčnejším a dobrodružnejším spôsobom. Vedela som o jej úletoch, v Londýne spala s viacerými mužmi a na moje upozornenia, aby si dávala pozor, vždy len povedala, že to je jasná vec. Tak som to teda ako jasnú vec brala a nechala som ju, nech si užíva slobodu. A po lete sme sa

vírusom HIV v tele nie je každý ochotný pomáhať a takmer všetci priatelia sa jej otočili chrbtom. Ja to však určite nespravím, Ela je skvelý človek, vždy bola z nás dvoch tá silnejšia, teraz jej len po kúskoch

úžasné časy. Cítili sme sa mlado, dospelo, boli sme si vedomé toho, že toto obdobie je určené na to, aby sme si ho užili. U mňa sa to prejavovalo skôr ako podvedomý pocit spokojnosti a radosti a navonok som to nedávala

veľmi dlho. A keď sa to jedného dňa zmení a Elin imunitný systém začne vážnejšie štrajkovať, budem tu pre ňu a silná za obe. Ela je priateľka, úžasný človek, ktorý si zaslúži moju starostlivosť a lásku," končí rozprávanie výnimočná kamarátka Miška.

1.september je Deň boja proti AIDS. VEDEL SI, ŽE:

- približne 40 miliónov ľudí na svete je HIV nakazených, najpostihnutejšia je Afrika, nasleduje juhovýchodná Ázia, Latinská Amerika, východná Európa a stredná Ázia,

- k 31. 06. 2017 bol v SR evidovaných 717 HIV-pozitívnych občanov SR a 140 cudzincov,

- v SR podobne ako väčšine štátov západnej Európy, stále prevláda prenos infekcie sexuálnym stykom muža s mužom (64,9%),

- prenos infekcie HIV použitými ihlami a striekačkami v SR bol evidovaný iba u 15 osôb, najviac osôb bolo diagnostikovaných vo veku 25-29 rokov,

- napriek pomerne stále nízkej prevencii infekcie

HIV patrí SR k štátom EÚ s najprudším nárastom epidémie infekcie HIV za posledné roky, kým v rokoch 2012-2013 pribudlo v SR 50 nových prípadov, v rokoch 2014-2015 to bolo 86, a za 1. polrok 2016 až 47 osôb, - HIV sa prenáša sexuálne, krvou, z matky na novorodenca,

- HIV je v súčasnosti liečiteľné, ale nevyliciteľné,

- HIV vírus sa neprenáša bežným kontaktom s infikovaným človekom,

napr. podávaním rúk, bývaním v spoločnej domácnosti, spoločenským bozkávaním, používaním sauny, plávaním v bazéne, uštipnutím bodavým

hmyzom, vzduchom ani vodou.

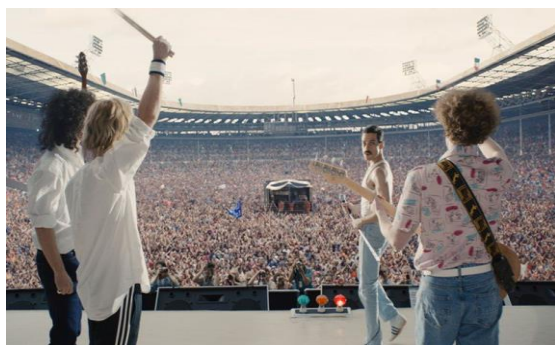

(Zdroj: NCR pre prevenciu HIV/AIDS v Bratislave)

Autor: Mgr. Csóka

BOHEMIAN RHAPSODY

Bohemian Rhapsody je pozvánkou do zákulisia vzniku svetoznámych a nesmrteľných hitov kapely **Queen** a

formálne očarujúcim, až perfekcionisticky precíznym dielom. K označeniu plnohodnotný, komplexný životopis však bráni strach tvorcov prekročiť hranice spôsobom, akým ich kedysi prekračoval práve **Freddie Mercury**. Sex, drogy, rokenrol. Pre niekoho celoživotné heslo, pre niekoho jablko pokušenia a cesta do záhuby. **Farrokh Bulsara**, známejší ako **Freddie Mercury**, patril skôr do druhej kategórie. Bol nespútaným hurikánom s charizmou veľkou ako slon, ale aj citlivou dušou. No v prvom rade umelcom s nesmiernym talentom. **Brian Singer** (Obvyklí podozriví, X-Men) mu nakrútil peknú poctu adresovanú výhradne pre fanúšikov **Queenu** a adresovanú výhradne na plátna kín. **Bohemian Rhapsody** je totiž filmom, ktorý by na televíznej obrazovke či notebooku stratil všetko čaro. Z hľadiska

svietenia, kamery, masiek, kostýmov, strihu a zvuku nie je skutočne čo vyčítať.

Prvá polhodina je mierne rozpačitá, prevláda prílišná umelosť a jednoduchosť, aj v zmysle zrýchľovania či preskakovania udalostí v deji. Divák je tak pomerne skoro svedkom žiadania o ruku či nahrávania prvého albumu alebo veľkého turné po Amerike. Po rýchlom rozbehu prichádza zase akýsi útlm a občasné hluché až nudné momenty. Tie však už v pravidelných intervaloch striedajú skvelé a zapamätateľné momenty. Sú pôvabné, humorné aj štýlové. Tvorcovia kladú dôraz na hudobnú rovinu, pričom spevákova osobná rovina ide do úzadia. Je vyobrazená len v malých náznakoch. **Mercuryho** temné stránky sú za akýmsi závesom a keď

už sú divákovi poodhalené, tak vždy len na krátko. Na to, aby divák neznalý **Queen** a **Mercuryho** pochopil všetky jeho motivácie a životnú filozofiu, žiadal by sa od tvorcov

viac tvrdší a drsnejší, kontroverznejší ponor do spevákovho vnútra. Explicitnejšie vyobrazenie jeho démonov, vďaka ktorým ho postihol taký tragický osud. Film je totiž v tejto rovine pomerne chudobný a umiernený, akoby sa bál prekročiť istý pomyslený prah znesiteľnosti, bál sa byť viac provokatívnejší.

Bohemian Rhapsody je čistý „fanúšikovský“ film s glorifikujúcim nádychom. Napriek tomu nesmierne citlivý a opatrný. Scenáristovi **Anthonyemu McCartenovi** sa v každom prípade skvele darí vyobraziť silu kapely, ktorá funguje jedine vtedy, ak sú všetci pokope. Divák je tak svedkom počiatkov progresívneho rocku, neľahkého procesu tvorby, ale aj toho, aké to bolo pre kapelu stáť na pódiu pred státisícmi fanúšikov. V tomto smere je záves naplno poodhalený. Okrem toho poteší aj rodinná línia, kde sa divák dozvedá viac o **Mercuryho** pôvode a vzťahu s rodičmi.

Filmu koniec koncov nesmierne pridáva aj skvelý casting. Napríklad **Gwilym Lee** vyzerá takmer úplne rovnako ako gitarista

Brian May a **Rami Malek** sa zhostil role **Mercuryho** absolútne famózne. Len čo sa objaví na scéne, patrí mu to tam a všetky oči sa upriamia len naňho. Ide o jeho životnú rolu a zlomový moment v jeho hereckej kariére.

Bohemian Rhapsody je nielen ako pieseň, ale aj ako film oslavou autorskej vízie a slobody. Superlatívy jasne dominujú a nemožno tak skonštatovať nič iné, než to, že predsa len ide o nadpriemernú, úchvatne nakrútenú životopisnú drámu

Akí sme?!

Sme národ, ktorý žije v strede Európy, národ nie veľmi početný a taktiež nie veľmi starý, vlastne národ ešte nedospelý. I napriek tomu existujú niektoré vlastnosti, ktoré Slovákov ako národ vystihujú a charakterizujú.

Ako prvú vlastnosť spomeniem pohostinnosť. Či už klasický symbol pohostinnosti chlieb a soľ ponúkaný významným zahraničným návštevníkom alebo klasicky slovensky vrchovato naložený stôl dobrotami od výmyslu sveta, ktorý každá slovenská gazdinka s radosťou a nadšením

pripravuje vždy, keď má do jej domu vstúpiť cudzia noha. Byť takto vybavený dobrým jedlom a prestretým stolom sa u nás považuje za samozrejmosť, čo samozrejme nie je pravidlom v každej inej krajine.

Ďalšou pozitívnou vlastnosťou, ktorú chcem vyzdvihnúť, je pracovitosť. Toto

potvrdzuje či už náš veľký záujem o prácu doma alebo v zahraničí, nedostatok pracovných miest v našej krajine, alebo už len moja vlastná skúsenosť. Keď sa poobzerám okolo seba, žije v mojej blízkosti veľmi veľa ľudí, ktorí stále niečo robia. Ja to dosť často nechápem. Ja totižto keď nemusím, ani ma nenapadne niečo spraviť navyše alebo z vlastnej iniciatívy. Ale napríklad starší občania nášho národa, stále by niečo niekde upratovali, okopávali, zametali, riadili, komandovali... S týmto sa možno aj spája naša vlastnosť zvaná uniformita. Sme akosi naprogramovaní na staré zvyky. Toto bolo takto v minulosti, tak

to tak bude aj dnes. Naša otvorenosť voči iným náboženstvám, rasám, národom, možnostiam alebo technológiám, proste náš postoj voči dnešnej dobe je až príliš konzervatívny. Na každého, kto je iný ako my sa pozeráme zvrchu, nechápeme, čudujeme sa, odsudzujeme.

S týmto sa spája aj ďalšia negatívna vlastnosť, ktorou sa Slováci určite vyznačujú, a tou je intolerancia, teda akási neschopnosť pochopiť niekoho odlišného, nemožnosť pochopiť iný životný štýl ako je ten náš klasický. Presne tak, proste odsudzujeme každého, kto je iný, ale zároveň keď sa jedná o náš vlastný krk, nedokážeme sa pevne postaviť za svoje práva, otvoriť ústa tak, aby nás bolo počuť po celom svete... Zostávame pekne tu, za

stále považuje za niečo menej. Ale je to tak správne? Určite nie. Preto my, národ hrdý,

svojimi hranicami, vo svojom svete... Je veľa ľudí, ktorí dokonca ešte ani netušia, že **Slovensko** je samostatná krajina že niekde žije národ zvaný **Slováci**. Nebijeme sa dostatočne za svoje práva, za práva ako má každý iný štát na svete, veľa krajín nás ešte

národ dostatočne sebavedomý na presadzovanie svojich názorov, práv, nápadov a nášho životného štýlu by sa mal konečne naučiť presadzovať aj to svoje a nenechať sa iba riadiť a poučovať od okolitých a väčších štátov ako tomu bolo po tie mnohé roky útlaku a neslobody na našom území. Máme šancu zmeniť to a ukázať, akí sme naozaj, poukázať na naše skvelé stránky, na naše kladné vlastnosti a úžasnú podtatranskú povahu.

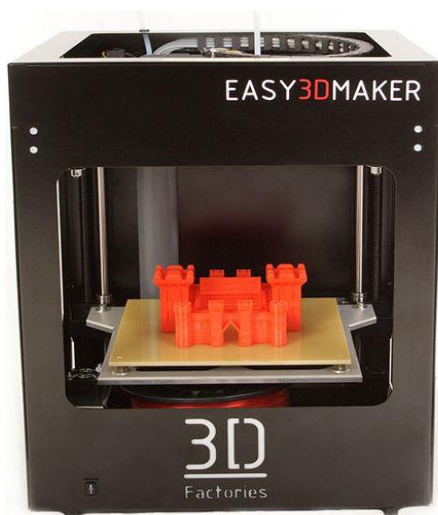
Tak smelo do toho, nech je naša budúcnosť vždy lepšia ako naša minulosť a nech každý, kto začuje slovo Slováč uznaneľivo kývne hlavou a pomyslí si: to je správny človek!

Autor: Mgr. Csóka

...STROJÁRSTVA

Najprogresívnejšie trendy predstavuje v súčasnosti v oblasti strojárstva **3D tlač**.

laserové a atramentové tlačenie na **3D tlačiarňi**.

Pri technológii **3D tlačiarňi** model rastie vrstva za vrstvou, kde každá z nich má

Táto technológia dostala jednoduchý názov trojrozmerná tlač a **3D tlačiareň** je nástroj, ktorý vykonáva skutočnú tvorbu trojrozmerných vecí.

Základným princípom fungovania **3D tlačiarne** je postupné zostavovanie modelov vrstvu po vrstve, ktoré dostali názov prísady. Najčastejšie takýmito prísadami sú plasty, ktoré sa roztavia a stuhnú alebo prášok, ktorý tvrdne pod laserom, alebo UV svetlom. Taktiež sa používa materiál kov, sadra a dokonca aj jedlo – krémy, čokoláda.

Technológie trojrozmernej tlače sa vyvíjajú v dvoch smeroch:

hrúbku iba niekoľko mikrometrov a nakoniec vychádza vo veľkej presnosti a detailnosti.

Tieto vyrobené **3D modely** sa v budúcnosti budú využívať stále častejšie pri vytváraní náhradných ľudských orgánov a protéz – napríklad kostí, tepien alebo zubných protéz. Existujú už aj trojmetrové tlačiarne, ktoré môžu postaviť aj dvojpodlažný rodinný dom.

3D tlačiarne budú v blízkej budúcnosti rovnako ako mobil a automobil určite aj v každej domácnosti.

... STAVEBNÍCTVA

Žiaci učebného odboru Stolár sa v rámci svojej budúcej profesie zúčastnili aj so svojou triednou učiteľkou Ing. Javorskou medzinárodného veľtrhu nábytku,

bytových doplnkov a interiérového dizajnu **MODDOM 2018**, kde boli predstavené najnovšie trendy v zariaďovaní interiérov,

kompletné vybavenie pre bývanie - nábytok a doplnky do obývacích a detských izieb, spální, predsiení, kuchyne, ale aj zariadenie pre oddych a relax, svietidlá, zrkadlá, koberce, elektrospotrebiče, záhradný nábytok, vírivky a sauny

Jedným z najdôležitejších kusov nábytku je v mnohých domácnostiach sedacia súprava. Tá by mala byť praktická, pohodlná a funkčná. Našich žiakov zaujal tento typ sedacej súpravy kvôli svojej veľkosti a pohodlnosti. Snáď budú mať dostatočne veľkú obývačku, aby sa im tam zmestila.

Po náročnom pracovnom dni zrelaxovať vo vani....pred kombináciou dreva a vody má veľa ľudí rešpekt, avšak najnovšie trendy potvrdzujú, že aj taká vaňa z dreva si nájde

svojich **kúpniach** **aktivných** **záujemcov**. Na fotke kombinácia vane a grilu – no nech sa páči! Stolári samozrejme vedia, že nemôže byť vyrobená z akéhokoľvek dreva, a extra veľká pozornosť sa venuje detailom, aby nám voda nevytekala na podlahu.

Stolári majú veľmi širokú možnosť uplatnenia svojich zručností, svedčí o tom aj tento kus interiérového doplnku - **vychytávka, ktorá možno nie je bežná, a tak trochu sa vymyká bežnému štandardu**. Absolvovať celú výstavu je veľmi náročné, ešte že tam bola možnosť oddýchnuť si. Veď každý človek v priemere prespí tretinu svojho života. V ponuke bola široká paleta postelí od rôznych výrobcov, stačilo si len vybrať.

...IT TECHNIKY

ROBOTICKÉ RAMENO DOBOT MAGICIAN

Budúcnosť je tu!

Naša škola využíva od februára 2018 jednoduché programovateľné robotické rameno, s ktorým je možné zažiť množstvo zážitkov.

DOBOT-ovi sa dajú jednoduchým spôsobom meniť nástavce, vďaka ktorým dokáže kresliť, gravírovať, premiestňovať veci a tlačiť mini 3D objekty. Učebná pomôcka je určená pre každého žiaka. Pomocou tlačidla „**handhold**“ je možné ovládať robotickú ruku bez obmedzení. Naši žiaci získajú vedomosti z oblasti elektroniky, programovania a dizajnu. Máme možnosť využiť **DOBOT-a** cez Wi-Fi alebo Bluetooth pripojenie.

Na ovládanie robotického ramena **Dobot Magician** môže byť použitý mobil, tablet, PC aj joystick. Špeciálny softvér umožňuje využívať túto pomôcku ako aj pre laikov, tak aj pre pokročilých programátorov. Táto pomôcka je novou technológiou, ktorá vytvára spoluprácu medzi ľuďmi a strojmi a prináša efektívnosť do života.

Autor: Mgr. Lelovič

ŠKOLSKÉ KOLO OLYMPIÁDY Z ANGLICKÉHO JAZYKA

Každoročne organizuje Slovenský inštitút mládeže Iuventa predmetové Olympiády žiakov základných a stredných škôl, ktoré sú určené na podporu talentov. Sú organizované ako jedna z foriem dobrovoľnej záujmovej činnosti žiakov s dlhodobou koncepciou.

Koncom novembra, 23.11.2018, sa na našej škole uskutočnilo školské kolo Olympiády z anglického jazyka v kategórii 2D, ktorá je určená pre stredné odborné školy. Do tohto, v poradí už 29. ročníka sa zapojilo spolu sedem žiakov zo študijných aj učebných odborov. Sily si zmerali: žiaci Alexander Annuš, Tomáš Földeši, Lukáš Kiss a Henrich Takáč z triedy 1. MPE, žiak Ondrej Nagy z triedy 1. ŠPT, žiačka Vita Kordupa z triedy 2. SM/TAP a „last but not least“ Sven Vajglan z triedy 3. MPT. Organizátormi olympiády boli Mgr. Jana Regrutová a Mgr. Antónia Biksadská. Súťaž pozostávala už tradične z písomnej časti, kde sa žiaci zamerali na tzv. „accuracy“, t. z. adekvátnosť použitia a uplatnenia slovnej zásoby, gramatiky a techník pri počúvaní a čítaní

s porozumením. V ústnej časti, ktorá pozostávala z práce s obrázkom a voľného rozhovoru tzv. „Role play“ si žiaci otestovali svoju pohotovosť a „fluency“, t. z. plynulosť hovoreného jazyka.

Najlepšie sa darilo žiakovi **Svenovi Vajglanovi**, ktorý sa umiestnil na **1. mieste**. O druhú priečku sa delili žiaci **Henrich Takáč** a **Tomáš Földeši**. **Bronz** patrila **Alexandrovi Annušovi**. Na peknom **4. mieste** sa umiestnili až traja žiaci, pretože ich bodový rozdiel bol iba 0,5 bodu, boli to **Lukáš Kiss**, **Ondrej Nagy** a **Vita Kordupa**. Všetkým súťažiacim blahoželáme k pekným výsledkom. Dúfame, že vecné ceny získané za umiestnenie im urobili radosť a prajeme im veľa chuti do učenia sa cudzích jazykov takých potrebných v dnešnom globalizovanom svete.

HALLOWEEN

Po revolúcii v roku 1989 sa k nám dostal z USA **Halloween**. Dovtedy pre nás neznámy sviatok sa začal aj v našich končinách udomáčňovať. Ľudia začali zdobiť tekvice, organizovať párty v strašidelných kostýmoch či súkromné večierky plné hororových prekvapení. Ani majitelia obchodov nedali na seba dlho čakať. Začali vo zvýšenej miere ponúkať tekvice, kostýmy, masky, rôzne predmety na ozdobu domov a izieb. **Halloween** prenikol aj do škôl, kde deti začali zdobiť tekvice a tiež masky na rôzne zábavné podujatia. Dovtedy cudzie tradície sa začali pre ľudí stávať samozrejmosťou, ktorej často ani dobre nerozumeli. A aj práve preto je veľmi dobré poznať tradíciu obidvoch sviatkov, aby sa človek mohol správne rozhodnúť, ktorý sviatok má vlastne oslavovať.

Autorstvo **Halloweenu**, ako pôvodne pohanského sviatku, sa pripisuje starým Keltom. Pôvodne to bol sviatok **Samhian**, ktorý sa oslavoval na prelome letnej a zimnej časti roka. Verilo sa, že vychádzajú škriatkovia, ktorí môžu ovplyvňovať ľudí. Vtedy sa ľudia prezliekali, aby zmiatli tieto bytosti a v podstate to bol večer plný čarov, ktorý Kelti svätili. Tento deň bol vnímaný aj ako čas, keď sa úplne zužuje hranica medzi svetom mŕtvych a živých. Verilo sa tiež,

že v tento deň sa vracajú duše zosnulých na zem a živí zase môžu práve v tento deň navštíviť podsvetie. V 16. storočí v anglosaských krajinách cirkevný Sviatok všetkých svätých a **Halloween** akoby splynuli v jeden sviatok. Dnešná podoba **Halloweenu** vznikla v Amerike. Írski a škótski prisťahovalci boli predovšetkým protestanti, ktorí neslávili cirkevné Dušičky. Vrátili sa preto k pohanskej verzii sviatku. Íri, ktorí sa do Ameriky prisťahovali najmä v 19. storočí, začali robiť svetlonosov z dýň, namiesto dovtedy tradičnej repy a sviatok sa rýchle medzi ľuďmi udomácnil. Okrem Ameriky našiel svoje miesto tiež v Kanade, v Austrálii, v Japonsku, na Bahamách, vo Švédsku či na Novom Zélande. V súčasnosti z 31.októbra na 1.november si ľudia domy zdobia pavučinami, postavami z hororu a strašidelnými lampiónmi. Aj dospelí a deti sa prezliekajú do strašidelných kostýmov. Deti chodia po domoch spievať a recitovať básničky, za ktoré dostávajú sladkosti.

VYREZÁVANIE TEKVIČIEK

28. októbra 2018 sa na škole uskutočnila akcia s názvom: „Vyrezávanie tekvičiek.“ Akciu mala pod palcom Žiacka školská rada.

Každá trieda si mala zabezpečiť aspoň jednu tekvicu na vyrezávanie.

Žiaci si tekvice začínali spolu s triednymi učiteľmi vyrezávať na štvrtej vyučovacej hodine. Atmosféra v jednotlivých triedach

bola výborná. Žiaci s nadšením vyrezávali do tekvic rôzne tvary a dávali výzdoby. Spod šikovných rúk sa z obyčajných tekvic stávali krásne výstavné kusy. Kreativite sa medze nekládli.

Výtvary žiaci niesli pred relaxačnú činnosť, kde sa celá škola zišla a uskutočnilo sa vyhodnotenie trojčlennou komisiou, ktorá rozhodla nasledovne: na 3. mieste sa umiestnila IV.MPŠ, na 2. mieste III.I/M a na 1. mieste I.MPE.

Autor: Mgr. Šutovská

ŠERM

V rubrike Úspech si ty vám predstavíme vášho nadaného spolužiaka Andreja Brečeho z triedy 1.SN. Andrej je predsedom žiackej školskej rady a holduje aj zaujímavej záľube. Je členom Tovarištva starých bojových umení a remesiel. Požiadali sme ho o zaujímavý rozhovor. Možno vás nadchne a stanete sa členmi aj vy.

Ahoj Andrej, na úvod jednoduchá otázka, ako si sa dostal k historickému šermu, čo ťa na šerme baví?

Baví ma stvárňovanie historických postáv a história samotná, už ako malý som chcel byť rytierom a bojovníkom. Členom Tovarištva starých bojových umení a remesiel som sa stal cez nábor nových členov.

Vyrábaš si odev a zbrane sám, ako dlho ti trvá výroba?

Áno, vyrábam si odev sám. Každá vec si vyžaduje inú dobu. Vecí, ktoré som si vyrobil, nie je veľa, napríklad krúžkové brnenie, štít, kord, kopiju, košeľu, nohavice, onuce.... Najdlhšie mi trvala výroba krúžkového brnenia cca. 3 mesiace. Bola to poriadna piplacka a makačka.

Na akých historických podujatiach si sa už zúčastnil?

Najčastejšie sa zúčastňujem rytierskych turnajov, napríklad na hrade Devin, Korunovačných slávnostiach v Bratislave a tak rôzne. V zahraničí v Českej republike v Náchode na zámockých hrách a v Rakúsku na rôznych miestach.

Prežil si nejaké úsmevné alebo vážne situácie?

Úsmevných situácií bolo veľa, ale taká moja

foto: Lenka D.

obľúbená bola, keď kamaráta označoval kôň. Dostal to priamo do tváre. Tých

nebezpečných situácií bolo tiež pár a taká najhoršia bola takmer prepichnutý nos s kordom. Nebyť mojej ostražitosti, už mám kratší nos.

Ktoré je tvoje obľúbené historické obdobie?

Mám viacero obľúbených období, ale pre mňa najzaujímavejšie je gotické obdobie aj s jeho dobovými odevmi. Je to jednoduché oblečenie a praktické. Ale prezliekame sa do oblečenia rímskych légii, stredovekých tureckých janičiarov, vojakov 30-ročnej vojny. Je to pestré.

Sú rozdiely v šermovaní v jednotlivých historických obdobiach?

Určite a veľmi veľké. Rozdiely sú v zbraniach, technikách a aj v postojoch či stratégií skupín. Veru, dá nám zabráť všetko a správne nacvičiť. Aby sa nestalo, že ako vojak 30-ročnej vojny zrazu šermujem ako turecký janičiar.

Aké zbrane používaš?

Používam zbrane ako jeden a polručný meč zo starovekého Ríma, štít a kopiju z raného stredoveku, meč tureckých janičiarov, šablňu z obdobia 30-ročnej vojny a drevenú palicu, ktorú používali poddaní.

Komu by si odporučil tvoju nevšednú a zaujímavú záľubu a prečo?

Určite volám všetkých, ktorí majú radi históriu a sebazdokonaľovanie svojej psychiky a fyzickej zdatnosti. Lebo historický šerm nie je len o mlátení nepriateľa. Spája sa s ním filozofia a životný štýl daného obdobia. Mne osobne to dalo veľa a stálo to mnoho voľného času, ktorý som do toho investoval, spolu s námahou a peniazmi. Rozhodne vám to prinesie niečo nové, ako sú nové zážitky, ľudia a zaujímavé situácie.

Ďakujem za rozhovor a želim ti veľa úspechov bez zranení!

RAKÚSKO

VEDELI STE, ŽE...

- rakúska vlajka patrí medzi najstaršie zástavy na svete a používala sa vraj už v 12. storočí,
- viedenská ZOO - Tiergarten Schönbrunn je najstaršia ZOO na svete,
- vo Viedni (Hofburgu) je vystavený najväčší smaragd na svete - má 2860 karátov,
- Rakúsko má približne 8 mil. obyvateľov a z toho až 1/4 obyvateľov žije v hlavnom meste –Viedni,
- Rakúsko je veľmi hornaté, 2/3 územia ležia viac ako 500 metrov nad morom a v Alpách je viac ako 240 vrchov s výškou nad

3000 metrov. Najvyšší vrch je Grossglockner – 3 798 m. n. m.

Nezabudnite ochutnať miestne špeciality...

Ako hlavné jedlo odporúčame viedenský rezeň – Wiener Schnitzel. A čo je lepšie ako výborná viedenská káva so Sacharovou tortou? Neopakovateľné sú i pralinky, ktoré v roku 1890 vyrobil pri príležitosti stého výročia úmrtia Wolfganga Amadea Mozarta salzburský cukrár Paul Fürst, tzv. Mozartove gule – Mozartkugeln.

KAM NA VÝLET V RAKÚSKU?

Rakúsko je veľmi dobre dostupné hlavne pre obyvateľov západného Slovenska, a preto sme pre vás vybrali zopár miest, ktoré by ste mali určite navštíviť!

VIEDEŇ

Pri návšteve Rakúska sa určite dostanete do hlavného mesta, ktoré ponúka množstvo pamiatok a atrakcií. Tie musíte určite vidieť! Medzi najznámejšie patria napr. Mariahilferstrasse, Stephansplatz, Hunderwasserhaus, Schönbrunn, zábavný park-Práter Rathausplatz, a rôzne ďalšie. A keď v zime budete na Radničnom námestí, určite nevynechajte čarovné vianočné trhy – Christkindlmarkt, na ktorom je vyše 150 stánkov.

ČOKOLÁDOVŇA V KITTSEE

Rodinnú firmu založil v roku 1949 Franz Hauswirth ako cukráreň vo Viedni.

Postupne ako sa firma rozrastala a presunula do rodnej obce majiteľa –

Kittsee. Neskôr firmu prevzal syn a vďaka spojeniu inovácií a tradičných postupov sa stala známou po celom svete. Od roku 2006 vedú podnik bratia Roman a Peter Hauswirth už v tretej generácii. Čokoládovňa ponúk veľkolepé množstvo sladkých dobrôt.

VODOPÁD KRIMMLER

Majú 380 m a sú najväčšie vodopády v Európe a piate najväčšie na svete. Skladajú sa z troch častí a najvyšší vodopád má 65m. Na každej kaskáde je vyhliadková plošina veľmi blízko vody, preto sa pripravte na poriadne burácajúci hukot.

KIN—BALL

OBJAVUJEME NOVÚ ŠPORTOVÚ HRU

KIN-BALL

Kvôli zatriaktívneniu telesnej výchovy sme na našej škole žiakom predstavili zaujímavú športovú hru **kin-ball**.

Kin-ball je kolektívna pohybová hra, ktorá vznikla v Kanade na konci osemdesiatych rokov minulého storočia. Dnes je populárnou pohybovou aktivitou pre obe pohlavia na hodinách telesnej výchovy vo viacerých krajinách. Jeho osobitým prínosom je, že základné pohybové schopnosti, motorické zručnosti, interpersonálne a postojové kompetencie sa rozvíjajú prirodzeným, nenásilným a zábavným spôsobom a vďaka silnému emocionálnemu náboju má výrazne motivačný charakter. **Kin-ball** vylučuje individualizmus, hru na jedného hráča alebo hru na potlačenie jedného hráča alebo družstva. Nezáleží pritom na telesnej stavbe hráčov, či je niekto malý, veľký, tučný alebo chudý a je založený na spolupráci všetkých členov družstva. Stačí jedna lopta a rozlišovacie dresy troch farieb. **Kin-ball** je jediná hra, kde súčasne proti sebe hrajú tri družstvá. Každý hráč je v pohybe minimálne 72 % herného času, čo je najviac zo všetkých kolektívnych športov.

Predmetom hry je špeciálna ľahká nafukovacia lopta s priemerom 122 cm a hmotnosťou približne 1 kilogram. Na hru vonku je určená lopta o niečo ťažšia a menšia s priemerom 102 cm. Lopta sa skladá zo šuštíakového plášťa a samostatne vyberateľnej duše. **Kin-ball** je hra, pri ktorej

súčasne proti sebe hrajú tri družstvá, ktoré sú farebne odlíšené rozlišovacími dresmi. Oficiálnymi farbami sú čierna, modrá a sivá. Hrajú proti sebe súčasne tri družstvá, ktoré sú farebne odlíšené rozlišovacími dresmi. Vždy jedno družstvo útočí, jedno bráni a jedno aktívne uhýba. V každom družstve sú

štyria hráči. Podstatou hry je jedným družstvom loptu podať a následne iným, vyvolaným družstvom, ju chytiť. Vyvolané družstvo musí loptu chytiť v rámci hracej plochy a lopta sa nesmie dotknúť zeme. Vždy, keď niektoré družstvo urobí chybu, po jednom bode získavajú ostatné dve družstvá.

Kin-ball je dynamická hra, pri ktorej samotné pravidlá hry nútia všetkých hráčov byť neustále v pohybe. Základným pravidlom je, že sa celé družstvo pri podaní musí dotýkať lopty, to zabezpečuje neustály pohyb hráčov počas hry po celej hracej ploche. **Kin-ball** svojimi pravidlami vylučuje individualizmus, hru na jedného hráča alebo hru na potlačenie jedného

hráča alebo družstva a dbá na čistú fair play hru.

Celkovým víťazom turnaja sa stáva družstvo, ktoré ako prvé vyhrá tri periódy. Víťazom periódy sa stáva družstvo s najväčším počtom bodov, teda družstvo, ktoré získa 13 bodov.

Výhody kin – ballu?

- hra bez hviezd, sólistov a primadon, hra rovných šancí a príležitostí,
- prítlačivá pre všetky generácie: zábava, napätie, emocionálny náboj, rýchle zmeny herných situácií, otvorený výsledok, silný prvok súťaživosti.
- pohybové schopnosti, interpersonálne a postojoyé kompetencie sa rozvíjajú prirodzeným, nenásilným a zábavným spôsobom
- vyžaduje sústavnú tímovú spoluprácu, z hry nemožno nikoho strategicky vylúčiť, nikto nezíska výhodu odvodenú z fyzickej stavby tela.

Želáme vám príjemný športový zážitok!

Autor: PaedDr. Birošiková

CHRISTMAS IN THE UNITED KINGDOM

Christmas in the United Kingdom

In the UK (or Great Britain), families often celebrate Christmas together, so they can watch each other open their presents!

Most families have a Christmas Tree (or maybe even two!) in their house for Christmas. The decorating of the tree is usually a family occasion, with everyone helping. Christmas Trees were first popularised in the UK by Prince Albert, the husband of Queen Victoria. Prince Albert was German, and thought that it would be good to use one of his ways of celebrating Christmas in England.

Holly, Ivy and Mistletoe are also sometimes used to decorate homes or other buildings.

Most villages, towns and cities are decorated with Christmas lights over Christmas. Often a famous person switches them on. The most famous Christmas lights in the UK are in Oxford Street in London. Every year they get bigger and better. Thousands of people go to watch the big 'switch on' around the beginning of November.

Like a lot of countries, Nativity Plays and Carol Services are also very popular at Christmas time. The Church that I go to always has a Carols by Candlelight Service where the church is only lit up by

candles. It is a very special service and always makes me feel very Christmassy! Lots of other British churches also have Carols by Candlelight and Christingle services.

Children believe that Father Christmas or Santa Claus leaves presents in stockings or pillow-cases. These are normally hung up by the fire or by the children's beds on Christmas Eve. Children sometimes leave out mince pies and brandy for Father Christmas to eat and drink when he visits them. Now, some people say that a non-alcoholic drink should be left for Santa as he has to drive!

Children write letters to Father Christmas/Santa listing their requests, but sometimes instead of putting them in the post, the letters are tossed into the fireplace. The draught carries the letters up the chimney and Father Christmas/Santa reads the smoke.

There are some customs that only take place, or were started, in the UK. Wassailing is an old Anglo-Saxon custom that doesn't take place much today. Boxing Day is a very old custom that started in the UK and is now taken as a holiday in many countries around the world.

In Scots (a Scottish dialect) Happy/Merry Christmas is 'Blithe Yule'; in Gaelic it's 'Nollaig Chridheil'; in Welsh (which is spoken in some parts of Wales it's 'Nadolig Llawen', in Cornish (spoken by some people in Cornwall in south west England) it's 'Nadelik Lowen' and Manx (spoken by some people on the Isle of Man) it's 'Nollick Ghennal'. [Happy/Merry Christmas in lots more languages.](#)

In the UK, the main Christmas Meal is usually eaten at lunchtime or early afternoon on Christmas Day. It's normally roast turkey, roast vegetables and 'all the trimmings' which means vegetables like carrots & peas, stuffing and sometimes bacon and sausages. It's often served with cranberry sauce and bread sauce. Traditionally, and before turkey was available, roast beef or goose was the main Christmas meal. One vegetable that is often at Christmas in the UK are brussels sprouts. I love them but lots of people don't!

Dessert is often [Christmas Pudding](#). Mince pies and lots of chocolates are often eaten as well!

Trifle is also a popular dessert at Christmas. It's made in a large bowl and consists of a layer of sponge cake (or sponge fingers) at the bottom of the bowl (which is often soaked in sherry or brandy) then there's a layer of fruit (normally suspended in a fruit flavored jelly) and it's topped with a layer of custard and then whipped cream. In Scotland there's a variation called 'Topsy Laird' which uses whiskey to soak the sponge and the fruit are raspberries.

The dinner table is decorated with a [Christmas Cracker](#) for each person and sometimes flowers and candles.

The UK is also famous for [Christmas Cake](#) - some people love it and some people really don't like it! It's traditionally a rich fruit

cake covered with marzipan and icing - and often top with Christmas themed cake decorations like a sprig of holly. In the UK, it doesn't snow very often, but people always want to know if it will be a 'White Christmas'. The British definition, used by the UK Meteorological Office (who say if it has been a White Christmas in the UK or not!), is that a single snowflake has been seen falling in the 24 hours of Christmas Day! This doesn't happen a lot in the UK!!! Statistics show that in the UK, they get an official White Christmas about every 4 or 5 years and have real snow at Christmas about 1 in 10 years (but often this is only normally in Scotland!).

SMEJ VINY

Príde týpek do krčmy: „Tri rumy!“ „Prečo tri, keď ste tu sám?“ „Tak viete, mám dvoch bratov a každý žije v inom kúte sveta a nemáme čas chodiť spolu do krčmy, tak každý, keď ide piť, tak pije za každého.“ Takto chodí pravidelne, až jedného dňa príde a vraví: „Dva rumy!“ „Čo ste sa pohádali s bratom?“ „Nie, prestal som piť!“

Kameňák Kto spadne zo strechy skôr, blondína alebo brunetka? Brunetka. Blondína sa po ceste stratí.

Angličan sa pýta Slováka: „Jano, po ktorej strane na ceste jazdíte? Po pravej alebo po ľavej?“ Slovák mu hovorí: „Pomedzi jamy, kamarát....“

Blondínka na ulici : „Pane, prosím Vás, koľko je hodín?“ „Pol štvrtej, odpovedá okoloidúci pán.“ Blondínka krúti hlavou a hovorí: „Viete, to je zvláštne. Pýtam sa na to už celý deň a každý mi hovorí vždy niečo iné.“

Príde babička k doktorovi a ten si vraví: „Babi, máte slabé srdiečko, musíte si oddýchnuť a nesmiete chodiť po schodoch, aby ste si neublížila!“ Po určitom čase: „No vidíte, babička, hneď vyzeráte lepšie, i srdiečko je už v poriadku, po tých schodoch už pomaličky môžete chodiť.“ „Jej, pán doktor, ste zlatý. Ani neviete, akú radosť ste mi urobili, že už nemusím liezť po tom zábradlí.“

V škole: „Jožko, vyskloňuj slovo jablko.“ „ja-blko, ty-blko, on-blko....“

Dedko vzdychá: „To je hrozná bolesť, keď idú zuby von!“ „Ale dedo, to si už predsa nemôžete pamätať.“ „Čoby nie, predvčerom som prehltol protézu!“

Ak v slove BRÁNA zmeníš štyri písmená a jedno odoberieš, dostaneš slovo PIVO!

„Adamko, ak budeš veľmi dobrý, možno ti prinesie bocian bračeka alebo sestričku.“ „Ja ťa nechápem tato, po meste behá toľko perfektných báb, ale ty musíš spať práve s bocianom....“

Zapísaný problém: Podozrenie na prasknuté sklo. Mechanik: Podozrenie je správne.

Zapísaný problém: Lietadlo sa za letu správa srandovne. Mechanik: Lietadlo bolo varovné, aby sa polepšilo a lietalo vážne.

Zapísaný problém: Myš v pilotnej kabíne. Mechanik: Bola namontovaná mačka..

Ide nákladiak a za ním blondínka. Pri prvom semafore blondínka otvorí okienko a kričí: „Ahoj, som Zuzka, strácate náklad!“ Šofér nereaguje.

Blondínka pri druhom semafore opäť spustí okienko a kričí: „Ahoj, som Zuzka, strácate náklad!“

Pri treťom sa situácia opakuje: „Ahoj, som Zuzka, strácate náklad!“

Šofér nákladiaka to nevydrží a zakričí smerom k blondínke: „Ahoj, som Karol, sneží a posýpam!“

REDAKČNÁ RADA

Noviny SO Štar – školský časopis Strednej odbornej školy technológií a remesiel distribuovaný žiakom a priateľom školy.

Vydáva SOŠ TaR, Ivanská cesta 21, 823 75 Bratislava, ako spravodajca aktuálnych tém a činností školy.

Redakčná rada časopisu:

Mgr. Otto Csóka, Mgr. Antónia Biksadská, Mgr. Viera Bauková, Mgr. Viera Regrutová, Ing. Henrieta Šutovská, Ing. Dagmar Mikušková, Ing. Darina Kováčová, Mgr. Adrián Lelovič, Mgr. Lukáš Haizer, Ing. Peter Pavlík, Ing. Marta Zahradníková, Mgr. Szkuráková PhD., PaedDr. Viera Birošiková

Grafika : Matúš Lukačka, Denis Szijjarto, Jozef Nagy

Ilustrácia : Henrich Horváth

Uzávierka príspevkov 10. 12. 2018.

Za pôvodnosť a obsahovú stránku príspevku ručí autor.

Uverejnené názory v článkoch sú vyjadrením názorov autorov.

Neprešlo jazykovou úpravou.

Titulná strana: ilustračná fotografia.

Nepredajné. Ročník 1, číslo 1/2018

www.sostar.sk

sostar@sostar.sk

Šťastné a veselé!!!